

La FESOCA i les associacions afiliades que representen el conjunt de persones sordes de Catalunya, una vegada llegit i estudiat l'informe ***Un Marc sociolingüístic igualitari per a la llengua catalana*** i revisats els resums temàtics en què es vehicula el debat entorn al Pacte Nacional per la Llengua, passa a realitzar les següents observacions, al·legacions i propostes:

És conegut per part de les institucions, les entitats i la ciutadania en general que el Pacte Nacional per la Llengua és un projecte de país, i defineix la voluntat d'aquest Govern de tractar els temes relacionats amb el català d'una manera directa, dialogant i adaptada als temps actuals, incloent-hi els màxims agents polítics i socials possibles. Des de la comunitat de persones usuàries de la llengua de signes catalana (LSC) considerem que, també s'inclougi llengua de signes catalana i a continuació exposarem els motius.

Tot i que a Catalunya hi ha situacions sociolingüístiques diferenciades i règims jurídics diferents pel que fa a les llengües objecte del Pacte Nacional per la Llengua, al territori català la llengua de signes catalana (LSC) constitueix una realitat lingüística que vertebrava les activitats de la vida diària i les activitats professionals i forma part del pluralisme lingüístic al costat de les llengües oficials. L'LSC és una llengua reconeguda i regulada legalment a Catalunya, que tal com indica l'article 50.6 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (EAC) ha de ser objecte de protecció, respecte i ensenyament, a banda de disposar de legislació pròpia com s'esmentarà més endavant.

No hi ha una única llengua de signes a tot el món, cada país posseeix una o diverses llengües de signes i no existeix una llengua de signes per cada llengua oral, ja que les llengües de signes han evolucionat de forma natural al contacte entre persones. Fins i tot, diversos països que comparteixen el mateix idioma parlat utilitzen diferents llengües de signes.

Si al contingut de l'Informe *Un marc sociolingüístic igualitari per a la llengua catalana*¹ s'exposa que aquesta està en una situació de vulnerabilitat, de minorització, d'amenaça i de desigualtat, la LSC -essent una llengua signada, i catalana, també- és una llengua que encara ho està més i això és degut a l'estatus jurídic que té i a la seva manca de visibilitat per part d'institucions i agents socials, que cal resoldre amb urgència.

La LSC, a l'igual que el català escrit o oral, forma part de l'imaginari col·lectiu i institucional i per tant totes aquelles accions que es pretenen treballar amb aquest Pacte en les diferents àrees temàtiques són plenament aplicables a la LSC tot tenint present que aquesta llengua, en comptes de ser una llengua auditivo-oral o escrita és una llengua viso-gestual que ha de tenir la protecció en tant que llengua minoritzada que és i amb un règim jurídic molt més feble que les llengües oficials com el català o l'aranès.

La LSC, com altres llengües de signes, compleix totes les funcions comunicatives possibles i, com tota llengua viva, té unes característiques que la distingeixen. La LSC ha evolucionat des dels seus orígens i continua evolucionant constantment. Interactua amb altres llengües de

¹ En endavant *Informe*.

signes i orals, rep influències i incorpora progressivament conceptes i nous signes d'acord amb la societat del coneixement i la comunicació actuals.

Per a les persones sordes, la LSC representa, des de la infància, l'eina que permet conèixer, ser i estar al món i el lliure desenvolupament de la seva personalitat. És la que guia els seus pensaments i afavoreix el coneixement. La que contribueix a fer-los créixer com a individus i com a part d'una comunitat lingüística i cultural.

Al ser molt il·lustratiu, citarem a continuació l'últim paràgraf de l'Informe per tal d'entendre la situació en la que es troba la LSC, que és una llengua que utilitzen les persones sordes i també les persones sordcegues -amb les adaptacions pertinents- per comunicar-se al territori català, a banda de tota la resta de la comunitat com ara l'entorn familiar, professional i social.

La LSC, és per tant, un sistema lingüístic ric i viu d'inqüestionable, així estem d'acord amb l'Informe sobre el fet que *és imprescindible, per tant, trobar el compromís i el suport solidari de les institucions estatals i europees, (en el cas de la LSC, començant per les institucions catalanes) ja que, en la mesura que assumeixen la llengua i la cultura catalanes com a part del patrimoni cultural propi (i en el cas de la LSC, en la mesura en que assumeixin aquesta com a patrimoni cultural propi) , han de considerar un objectiu propi, la seva viabilitat futura i, per tant, la consecució d'un estatus igualitari i no subordinat per a la llengua catalana (el mateix diem pel que fa a la LSC), tant en l'ordenament jurídic estatal com en l'àmbit europeu i internacional (començant per a la LSC en l'àmbit autonòmic català).*

Després d'aquesta introducció i dels motius pels que sol·licitem la inclusió de la LSC en context de debat i reflexió sobre la llengua, passem a fer un conjunt d'observacions i propostes als diferents blocs temàtics que conté el Pacte Nacional per la Llengua seguint el mateix ordre i estructura:

1.- Situació de la LSC a les administracions públiques

L'article 4 de la Llei 17/2010 de 3 de juny, de la llengua de signes catalana, referida a l'ús de la llengua de signes en els serveis de caràcter públic estableix que *les persones sordes i sordcegues signants tenen garantit el dret a usar la llengua de signes catalana en l'àmbit de les administracions públiques catalanes, d'acord amb la normativa a què fa referència la disposició addicional primera.*

No és necessari fer una enquesta d'usos lingüístics sobre la utilització de la LSC per part de les persones sordes, de les persones sordcegues, de l'entorn familiar, professional i social per saber i concloure que no es garanteix aquest dret.

Des del moment en què disposem de normativa de rang legal que reconeix i regula la LSC², les persones –independentment del seu nombre- que es comuniquen en LSC, han de tenir el dret a comunicar-se en aquesta llengua i la garantia ha de provenir en primer lloc de part de les administracions públiques catalanes, autonòmiques o locals.

Valgui com a argument que sense una formació prèvia del personal que treballa al servei de l'Administració pública en LSC o sense un intèrpret d'LSC ni la persona sorda ni la persona sordcega ni tampoc el personal administratiu podran comunicar-se a l'àmbit administratiu donat que el català escrit o el català oral i la LSC, respectivament, tenen característiques morfosintàctiques i lèxiques, i en definitiva, gramaticals, diferents.

En relació a la formació contínua del personal que treballa al servei de les administracions públiques cal que les accions formatives en LSC siguin un requisit o un mèrit computable per accedir a processos de selecció o processos de promoció interna, tot depenent de les característiques del lloc a ocupar.

Tot i que no hi ha xifres sabem que és mínim el nombre de persones que treballen al servei de les administracions públiques, que fan tasques d'atenció al públic que tinguin coneixements de l'LSC i que sàpiguen pautes bàsiques de comunicació i cal una aposta clara per augmentar el nombre de personal amb coneixements de la LSC, ja que al tractar-se de servidors públics aquesta quedarà visibilitzada als serveis públics.

Cal afegir que de tot el conjunt de departaments, unitats i àrees administratives que hi ha a Catalunya només una OAC, la de Barcelona del carrer Sant Honorat, té en funcionament un servei de videointerpretació d'LSC a través de la plataforma Svisual per tal que la ciutadania amb sordesa pugui fer les seves gestions.

Es pot garantir la presència de la LSC en l'àmbit de les administracions públiques amb formació contínua per part del personal que presta serveis públics i per mitjà de la contractació de serveis d'interpretació i videointerpretació de llengua de signes de manera estable. Aquests mitjans o recursos no s'han de fer dependre de línies de subvencions associades a la conjuntura política i econòmica d'un país, que no són estables ni ofereixen cap garantia de finançament.

Cal una inversió pública que es contempli als pressupostos de la Generalitat com a partida pressupostària específica. Les millores en relació a aquest aspecte són molt tímides i testimonials encara.

Fer dependre de línies de subvenció la preservació i continuïtat de la LSC entre la comunitat signant i en les seves relacions amb les administracions públiques és un risc per a la supervivència de la llengua. La minva que han experimentat en els últims anys les línies de subvencions de caràcter administratiu ha comportat l'anul·lació de serveis d'interpretació a les diferents administracions públiques i la pèrdua de la garantia del dret a utilitzar la LSC en el marc d'aquestes per part de les persones sordes i de les persones sordcegues.

² Llei estatal de Llengües de Signes (LSEYMACO). [BOE 032 de 31/10/2007 Sec 1 Pag 4308 a 4317](#)

Per poder garantir el seu ús a l'àmbit administratiu de manera directa en LSC o a través de serveis d'interpretació de llengua de signes és imprescindible garantir una solvència econòmica estable provinent de la Generalitat de Catalunya, primerament.

Hi ha d'altres arguments legislatius que advoquen per a la garantia real i efectiva de l'ús de la LSC a l'àmbit administratiu com ara l'**article 8.1 de la Llei 17/2010**, referit al foment i difusió de la llengua de signes catalana. Aquest estableix que *l'Administració de la Generalitat ha de difondre l'existència de la llengua de signes catalana*.

Tot i que hi ha actuacions per part de l'Administració de la Generalitat, i en concret, per part de la Conselleria de Cultura, per al foment i difusió de la LSC, es fa del tot necessari dotar de més recursos professionals, materials i tecnològics a través de partides pressupostàries específiques i no vehicular la cobertura d'aquests recursos a través de línies de subvencions, com s'ha esmentat, que son conjunturals i associades a la voluntat institucional de qui dirigeix i coordina les polítiques legislatives i lingüístiques del país.

La bona voluntat i la disposició de polítiques lingüístiques relacionades amb la LSC de la Conselleria de Cultura i de les unitats al servei d'aquest departament poden canviar en cas d'un canvi de Govern. Insistim en què, a més, la LSC com a patrimoni immaterial de Catalunya i en tant que sistema lingüístic ric i articulat és una llengua de cultura, d'ús i coneixement a tots els àmbits de la realitat social pel que cal preservar-la i impulsar decididament el seu potencial des de tots i per tots i cadascun dels departaments de la Generalitat, incorporant partides pressupostàries específiques sobre aquesta matèria.

Pel que fa a les licitacions públiques, és fonamental que la LSC estigui present i formi part de les bases de diferents convocatòries, com a eina d'accessibilitat per a persones sordes i sordcegues però també com a patrimoni lingüístic i cultural immaterial propi del territori català.

Això té una implicació que va més enllà d'un reconeixement de la LSC com a llengua pròpia del territori de Catalunya, perquè implica que a les bases de les licitacions s'hagin de tenir en compte les clàusules socials en la contractació pública³.

És a dir, implica que es tinguin en compte per a la valoració de l'atorgament de les licitacions, no només la valoració de l'oferta econòmica més avantatjosa, sinó la valoració tècnica més qualitativa com és comptar, per a la implementació dels serveis objecte de les licitacions, amb persones sordes expertes, amb persones sordes que treballen a entitats especialitzades en matèria de sordesa, amb professionals oïdors amb alts coneixements de la comunitat sorda, sordcega, etc.

Cal que la LSC i els serveis d'interpretació i guia-interpretació així com els serveis de mediació comunicativa –en aquelles situacions en què es determinin- formin part dels

³ [Codi per a una contractació pública socialment responsable. Contractació pública \(gencat.cat\) directriu1-2020.pdf \(gencat.cat\)](#)

critèris d'adjudicació. És una manera clara també d'identificar l'ús de qualitat que se li està donant a la LSC, atreu a entitats i professionals que tenen domini de la LSC i és una manera d'assegurar la normalització i la preservació de la llengua alhora que les administracions públiques compleixin amb el mandat de la Convenció de la ONU de les persones amb discapacitat i altres mandats legislatius sobre la garantia del coneixement i ús de la llengua de signes.

La relació entre la LSC i l'administració pública continua a l'**art. 8.2 de la Llei 17/2010** per mitjà de l'ús i normalització de la LSC i en aquest sentit estableix que *l'Administració de la Generalitat ha de fomentar l'accés del personal de les administracions públiques a l'aprenentatge de la llengua de signes catalana per a garantir el dret a usar-la en els serveis que presta.*

Tenim constància a través dels informes de política lingüística que des del 2014 el Departament de Cultura sol·licita i oferta accions formatives per al seu personal i en general per al personal al servei de l'administració pública de la Generalitat.

No obstant no és adequat que la iniciativa provingui d'un sol departament quan l'ús, coneixement, aprenentatge i en definitiva la normalització i preservació d'una llengua és responsabilitat dels diferents administracions públiques i de la societat civil. La resta de departaments també s'han d'implicar a l'hora de difondre i facilitar aquestes formacions al personal públic. D'aquesta manera es normalitza i s'enforteix l'existència i continuació de la LSC.

2.- Situació de la LSC en l'Administració de Justícia

Com que la LSC és una llengua viso-gestual que no disposa de suport escrit -tot i que pot ser objecte de traducció signada o d'un sistema de transcripció per gloses-, l'ús deficitari del català al que fa referència l'Informe en relació a les resolucions i altres documents judicials, aquest ús és molt més deficitari en relació a la LSC des del moment en que a data d'avui, no hi ha cap iniciativa institucional per tal que una persona sorda signant pugui sol·licitar a través dels mecanismes legals oportuns, una transcripció o traducció de la resolució judicial escrita en suport signat, és a dir en LSC, per exemple.

A l'àmbit de la llengua de signes, i com a iniciativa privada existeix el Text2sign⁴, un producte digital de traducció/conversió de missatges de text a la llengua de signes espanyola (LSE) que també està disponible en LSC mitjançant una plataforma web.

D'aquesta manera, les persones usuàries de llengua de signes poden enviar els missatges de text i un intèrpret professional de llengua de signes realitza la traducció/conversió d'un text escrit a la llengua de signes que se'l torna en format de vídeo a través de la mateixa plataforma. Té la limitació que només pot fer la traducció/conversió d'un text de 2 fulls i no té l'opció de conversió d'un missatge en LSC a un text escrit.

⁴ [Text2Sign | CNLSE \(Centro de Normalización Lingüística de la Lengua de Signos Española\)](#)

Cal per tant dissenyar i disposar per part de l'administració de justícia i de qualsevol altra administració pública d'una eina digital que permeti la traducció/conversió d'un text escrit més sense limitació de pàgines com pot ser el d'una resolució judicial a la LSC per mitjà d'un vídeo –que vindria a ser l'equivalent al text escrit català-. No fer-ho ja no suposa un ús deficitari de la LSC sinó la inexistència de l'ús de la LSC en les resolucions a l'àmbit judicial.

Val a dir també que els serveis d'interpretació de llengua de signes que es sol·liciten des de jutjats i tribunals d'arreu de Catalunya es fan en LSC, tot i que és cert que degut a un augment en els últims anys de les persones sordes estrangeres o novingudes a Catalunya, també hi ha un augment de persones sordes immigrants que tenen vinculació i causes judicials amb l'administració, pel que els professionals de la interpretació que treballen a l'àmbit judicial de vegades utilitzen a més de la LSC, la Llengua de signes espanyola (LSE) o el sistema de signes internacional (SSI).

Cal destacar que només en determinats ordres jurisdiccionals i en aquelles situacions jurídiques que estableix l'administració de justícia es proporcionen serveis d'interpretació de llengua de signes, per tant, no tots els serveis d'interpretació que necessiten les persones sordes, o sordcegues es concedeixen per part de l'administració (aquesta no subvenciona el servei d'interpretació per exemple a l'àmbit judicial privat), a més, no hi ha una oficina de traduccions i interpretacions centralitzada a la Ciutat de la Justícia en què s'incorpori un intèrpret de llengua de signes o altres professionals de suport a la comunicació com els mediadors comunicatius, donant-se una vulneració del dret a utilitzar la llengua de signes o el servei d'interpretació en l'àmbit de l'administració de justícia com estableix la Llei de la LSC en termes de garantia de drets.

En tractar-se d'un col·lectiu de persones més reduït el de les persones amb sordceguesa, els serveis de guia-interpretació són menys freqüents a l'àmbit judicial però també es realitzen i a més tots els intèrprets de llengua de signes amb titulació de tècnic de grau superior d'interpretació de llengua de signes s'han titulat també com a guies-intèrprets, pel que l'administració compta amb aquest avantatge quant a la polivalència dels professionals però no aprofita els recursos existents.

Per últim, cal fer esment de la figura del mediador comunicatiu⁵, que sense minvar el nombre de serveis d'interpretació que són necessaris i insubstituïbles en el marc de l'administració pública en general i de l'administració de justícia en particular, es preveu com una figura adequada quan la persona sorda o la persona sordcega, presenti per exemple dificultats de comprensió del llenguatge judicial a banda d'altres dificultats lingüístiques i comunicatives.

Per tant, els recursos professionals hi són, però calen més recursos econòmics i que l'administració pública en general i l'administració de justícia en particular garanteixin el dret a utilitzar la LSC directament o a través d'un servei d'interpretació de llengua de signes, d'un servei de mediació comunicativa en els casos que es determinin, i d'un servei de traducció de text a LSC, garantint així la igualtat d'oportunitats respecte de la ciutadania oïdora que sí

⁵ Annex 1. Pàg. 27

que es pot comunicar directament amb l'administració, i en concret, amb l'administració de justícia, en nom propi o amb la representació i defensa dels professionals que treballen en aquest àmbit.

3.- Situació de la LSC en l'àmbit educatiu (des de l'educació infantil fins l'educació universitària i de persones adultes)

En aquest apartat cal parlar en primer lloc de l'existència de la garantia legal que explicita l'art. 5.1 de la Llei 17/2010 parla del *dret a la informació a les famílies i persones sordes sobre les modalitats educatives existents*, com són principalment l'anomenat *oralisme* o modalitat educativa oral –que posa l'accent exclusivament en la llengua oral i escrita com a llengua d'ensenyament aprenentatge- i el bilingüisme o modalitat educativa bilingüe–que inclou, a més de la llengua oral i escrita, la LSC com a llengües d'ensenyament-aprenentatge. El dret a l'educació en llengua de signes no és un caprici sinó que parteix d'una necessitat real i que s'ha d'entendre dins del dret a l'educació inclusiva.

Cal aprofundir en el coneixement i evolució d'aquestes modalitats educatives apostant des de fa un temps per un bilingüisme intermodal⁶. Cal superar la concepció excloent de les llengües de signes com a llengües vehiculars d'ensenyament-aprenentatge que proposa l'*oralisme* des dels seus fonaments (Plaza Pust, 2008; Plaza Pust y Morales López, 2008).

Cal erradicar a més les situacions de privació lingüística⁷ i abordar una intervenció ajustada al desenvolupament lingüístic, comunicatiu i psicosocial de l'alumnat amb sordesa i sordceguesa. Si això no es fa les conseqüències per al nen o nena a partir del *període crític* són devastadores: *Si el menor no és estimulat per la interacció en una llengua que li sigui naturalment accessible, aleshores se'n pot atrofiar la flexibilitat cognoscitiva, dificultant qualsevol esforç ulterior de desenvolupament cognoscitiu general, així com d'adquisició d'un llenguatge natural* (Fridman Mintz, 2009).

L'administració educativa i els diferents operadors tenen una corresponsabilitat en la garantia del dret a l'educació, i en concret, en matèria d'educació inclusiva, des de les etapes més pregoneres fins a la postobligatòria universitària. El ventall és ampli i les característiques i necessitats de l'alumnat amb sordesa i amb sordceguesa durant totes elles és específica i diferenciada però la garantia del dret a l'educació hi és ressenyada i regulada a diferents instruments normatius per tant cal exigir el seu compliment.

Així, a l'àmbit educatiu, disposem de normativa de referència que han elaborat els poders públics a nivell internacional, nacional i autonòmic, que són d'aplicació directa al territori de Catalunya, que també tenen relació directa o indirecta amb l'ús, aprenentatge i/o coneixement de la LSC però que no s'està implementant de manera real i efectiva en la línia prescrita per la normativa de referència. A títol il·lustratiu adjuntem com annex un document elaborat per la FESOCA amb un recull de normativa d'aplicació en matèria

⁶ [Bilingüismo intermodal \(lengua de signos / lengua oral\) | REVLES](#)

⁷ [Morales-López_Parlament-7-mayo-2019.pdf \(bilinsig.org\)](#)

d'educació inclusiva d'alumnat amb discapacitat amb concrecions relatives a l'educació inclusiva de l'alumnat amb sordesa i amb sordceguesa⁸.

Cal per tant garantir la les famílies i a les persones la informació objectiva i completa sobre la sordesa, els recursos que tenen a l'abast, les seves implicacions i les diferents modalitats educatives existents. Igualment cal garantir l'ús de la LSC als centres que oferten la modalitat educativa bilingüe (art. 5.2 Llei LSC). En aquest sentit ha d'haver-hi una corresponsabilitat de part de l'administració sanitària i educativa (Departament d'Educació, CREDA's, EAP's, CDIAP's, etc) en aquest sentit.

Cal comptar amb professionals sords com a referents adults en el marc d'un sistema educatiu inclusiu en què la LSC sigui la llengua vehicular d'ensenyament-aprenentatge, que contribueixi al seu desenvolupament lingüístic i cognitiu i eviti tota possibilitat de privació lingüística.

Cal que als serveis amb els que compta el Departament d'Educació, com ara els CREDA's, EAP's i els CDIAP's, s'incorpori una unitat especialitzada sent l'ideal constituir una unitat centralitzada de recursos educatius de i en LSC formada per professionals experts.

Cal informar als centres educatius que atenguin a alumnat sord i sordcec en totes les etapes educatives sobre les característiques i necessitats de suport amb les adaptacions pertinent per tal de garantir l'accessibilitat a la informació i l'educació i que aquesta sigui inclusiva de manera real i efectiva.

Cal dotar de recursos econòmics, professionals, materials i tecnològics als centres educatius en totes les etapes, des de l'etapa 0-3 fins a l'etapa postobligatòria universitària. El nombre dels anomenats centres de agrupament d'alumnat sord a les diferents etapes educatives (Escola Forestier, l'Escola Tres Pins, el CEE i institut Josep Pla, l'institut Consell de Cent) és mínim, està centralitzat a Barcelona, i està en procés de transformació o desmembrament – segons els casos- i no dona resposta en cap cas a l'escolarització d'infants i joves amb sordesa que resideixen arreu del territori català. És intolerable que aquests hagin de fer llargs desplaçaments des dels seus llocs de residència per anar a centres educatius de les característiques esmentades.

Cal crear projectes curriculars a les diferents etapes educatives en què la LSC tingui presència real i efectiva i la missió de proporcionar ensenyament-aprenentatge en el marc d'un sistema educatiu accessible i inclusiu per a l'alumnat esmentat i que aquest pugui fer una immersió lingüística en LSC com a llengua 1.

Cal assegurar el domini de la LSC entre els professionals de l'àmbit educatiu que treballem amb i per a l'alumnat amb sordesa i sordceguesa i cal garantir formació contínua a les famílies i als professionals oïdors (logopedes, psicopedagogues, mestres d'audició i llenguatge, mestres d'educació especial, resta de professorat, etc) a través d'accions formatives subvencionades.

⁸ Annex 2. Pàg. 29

Cal incorporar el servei de professionals de mediació comunicativa des de l'etapa 0-3 i garantir la cobertura dels serveis de professionals de la interpretació i de la guia-

interpretació a tot l'horari lectiu –independentment que sigui una hora de classe, una tutoria o una sortida escolar- en aquelles etapes educatives en què està prevista la seva figura, arreu de tot el territori català.

L'accessibilitat en LSC i per mitjà de serveis professionals d'interpretació o de la mediació comunicativa als seus respectius entorns de treball s'ha de cobrir independentment del lloc de residència de l'alumnat amb sordesa i amb sordceguesa.

A més a més, cal incorporar una assignatura o mòdul d'LSC per tal de normalitzar l'ús de la LSC entre l'alumnat oïdor que a les diferents etapes educatives tingui interès a conèixer-la com a patrimoni lingüístic del territori de Catalunya i com a una llengua d'aprenentatge més, a l'igual que es fa amb l'anglès o el francès, per exemple. Cal sensibilitzar sobre el coneixement, aprenentatge i ús als centres educatius per tal que la LSC esdevingui un motor de socialització i deixi d'excloure a l'alumnat sord i sordcec i alhora serveixi per sensibilitzar a tota la comunitat educativa i en general a la ciutadania.

Aquesta assignatura o mòdul no s'ha de circumscriure només a l'oferta d'estudis del cicle formatiu de grau superior de mediació comunicativa o als estudis universitaris de Grau de Traducció i Interpretació que té un itinerari d'estudi d'LSC sinó que ha de ser una oferta pública als diferents plans d'estudis dels diferents nivells educatius, de diferents centres educatius obligatoris i postobligatoris, així com graus universitaris, començant per aquells que titulen a professionals que han de treballar amb persones sordes i amb persones sordcegues.

Per tal d'enfortir la presència de la LSC a l'àmbit educatiu, donar sentit a la Llei d'LSC, que la regula com una llengua amb un estatus que ha d'estar a l'alçada del català i l'aranès, i per tal d'evitar el seu debilitament i discriminació accentuats per la pandèmia, cal que les proves de selectivitat per a l'accés als estudis universitaris siguin accessibles no només en castellà, català o anglès, per exemple, sinó també en LSC i que donin l'oportunitat i el dret als i les estudiants a examinar-se en aquesta llengua amb la presència d'un intèrpret d'LSC.

Val a dir que el nombre d'hores lectives de docència en LSC tant als estudis del cicle formatiu de mediació comunicativa⁹ com als estudis de grau universitari d'interpretació¹⁰ s'han reduït dràsticament si ho comparem amb l'oferta formativa d'estudis de cicle formatiu d'interpretació de llengua de signes¹¹ que van existir a Catalunya entre l'any 2000 i l'any 2016, a causa de l'extinció del cicle formatiu.

Durant aquest període les diferents promocions d'intèrprets de llengua de signes van poder rebre una formació en LSC que ha permès la normalització i l'impuls del seu coneixement,

⁹ [Disposició 8477 del BOE núm. 180 de 2015](#)

¹⁰ [f0aa7767-1932-7728-893f-100c45871f1f \(upf.edu\)](#)

¹¹ [DECRET 157/2003, de 23 de juny, pel qual s'estableix el currículum del cicle formatiu de grau superior d'interpretació de la llengua de signes. \(gencat.cat\)](#)

aprenentatge i ús, cosa que actualment amb aquesta reducció dràstica del nombre d'hores d'aprenentatge esmentat als plans d'estudi, s'està reduint de manera alarmant les seves possibilitats d'ús sumant la manca de formació contínua complementària per a aquests professionals.

Incloent una oferta formativa en LSC als plans d'estudis reglats –i a la formació no reglada- fa que l'administració competent en educació obligatòria i postobligatòria –universitària o no- vetlli per la garantia del seu ús, aprenentatge i coneixement, i vetlli per preservació de la mateixa evitant un avançament en el procés d'extinció de la LSC.

Incloent la presència de la LSC com a llengua vehicular d'ensenyament-aprenentatge i com a llengua d'ús a l'àmbit educatiu l'administració garanteix el dret a la accessibilitat a la informació i a la comunicació d'una part de la població sorda i sordcega i dota de recursos a l'alumnat amb sordesa i sordceguesa alhora que assegura la pervivència de la LSC al llarg de les diferents etapes educatives, i alhora que suposa un motor d'expansió i normalització per al conjunt de l'alumnat en possibilitar la interrelació entre iguals al medi educatiu i alhora que possibilitar el salt al medi social com a ciutadania acollidora i inclusiva. Els beneficis, per tant, son exponencials.

Cal afegir que l'augment de l'interès per la formació en LSC per part de les persones oïdores és una realitat, bé per l'ascens del nombre d'alumnat, bé per l'increment del nombre de cursos, tallers i altres formacions demandades. Com a entitat ho hem experimentat en les diferents accions formatives que realitzen les diferents associacions afiliades a FESOCA i el Departament de Cultura té el registre de les formacions fetes a l'Escola de l'Administració Pública de Catalunya.

És per aquest motiu que si hi ha persones que han mostrat interès per aprendre una llengua signada que és catalana com és la LSC i existeixen convocatòries de processos selectius per proveir llocs de feina per donar cabuda a concursos-oposició, etc les certificacions dels nivells de coneixement de la LSC s'han d'incloure a aquestes convocatòries, o com a requisit, o com a mèrit, en funció del lloc a ocupar, com ja s'ha comentat a l'apartat sobre la situació de la llengua a l'administració pública.

Per últim, i igualment important, cal destinar finançament a la creació i difusió de materials en LSC, tant en el marc de la formació reglada com no reglada, que constitueixin part del material curricular d'ensenyament-aprenentatge i que també una font de consulta bibliogràfica de gran valor científic i lingüístic. Com s'ha comentat a nivell estatal existeix un catàleg prolífic de material pedagògic i bibliogràfic de consulta editat única i exclusivament en LSE i això suposa una discriminació lingüística envers la nostra llengua, la LSC que hem d'erradicar però no a nivell associatiu sinó amb el suport i els recursos econòmics de les administracions públiques, de manera destacada, de la Generalitat de Catalunya.

És, en definitiva, una manera de fer visible el valor lingüístic que té la LSC i reflecteix una part del procés de normalització lingüística en relació a aquesta llengua i més important, una manera de fer visible la garantia d'ús de la LSC a l'àmbit educatiu, àmbit que juntament amb

el familiar constitueixen nuclis socialitzadors i d'aprenentatges de gran calat per a infants i joves amb sordesa.

4.- Cohesió social, acolliment i LSC

És inqüestionable que Catalunya és una comunitat d'acollida i acollidora i també son inqüestionables, com assenyala la Secretaria de Política Lingüística a l'Informe, els canvis sociodemogràfics que en els últims anys ha experimentat el territori amb un estancament de la població nascuda a Catalunya (al voltant del 60% durant els últims 40 anys), una reducció a la meitat de la població nascuda fora de Catalunya que ha vingut a residir aquí (del 34% al 16% en els últims 40 anys) i amb un augment de la població estrangera resident (de l'1,5 al 20% aproximadament) el flux d'immigració de persones sordes que arriben a Catalunya és una realitat en augment, també.

Aquest model sociodemogràfic va de la mà del model socioeconòmic en que el sector serveis representa el sector més ampli al mercat laboral i a la realitat contextual del nostre país.

El coneixement del català és clau com a eina de cohesió social i l'ús de la LSC com el català, ha d'impedir, la creació de comunitats lingüístiques separades a Catalunya pel que s'han de fer polítiques públiques d'inclusió de les diferents comunitats lingüístiques en el marc d'un país plurilingüe.

No disposem de dades sobre els fluxos poblacionals de persones sordes ni d'usos lingüístics específics però a l'igual que el català, la LSC també conviu amb altres llengües de signes com la LSE, i llengües de signes estrangeres que utilitzen les persones migrades i que observem a diari en els departaments d'atenció social i laboral de l'entitat. L'existència de la LSE i d'altres llengües de signes estrangeres han de conviure amb harmonia amb la LSC sense que es produeixi segregació i sense que es produeixi una reducció de les possibilitats d'ús de la LSC a Catalunya.

A més, aquest ús s'ha de potenciar a través de polítiques públiques per tal que les persones residents a Catalunya aprenguin, coneguin i utilitzin la LSC que és la llengua que s'aprèn, es coneix i s'utilitza al territori català.

Així mateix, es fa necessari que a la Comunitat Sorda a Catalunya es fomentin les interaccions comunicatives i es reforcin els aspectes identitaris tot evitant la distància generacional que hi ha entre les persones sordes signants adultes i joves. Cal que la LSC esdevingui una eina vertebradora que aposti per la cohesió social com passa per exemple amb l'àmbit esportiu que és un àmbit o espai en que s'utilitza la LSC intergeneracionalment.

Per altra banda, cal remarcar l'existència cada vegada més creixent de persones i professionals oïdors, interessats en aprendre, conèixer i utilitzar la LSC com a L2, tal i com s'ha comentat en aquest document i com el Departament de Cultura ha anat indicant als seus informes anuals de política lingüística. Hi ha per tant un interès real de conèixer la LSC per part del teixit social, empresarial i institucional.

És per aquest motiu que cal també incentivar de manera real i efectiva l'aprenentatge, coneixement i ús de la LSC per mitjà del reconeixement de mèrits, accés a oportunitats laborals, prestacions, serveis, etc que es donen al context social. D'aquesta manera s'estarà contribuint realment al procés de normalització de la LSC.

5.- Situació de la LSC en l'àmbit cultural

Tot i que no disposem de dades quantitatives al respecte, l'oferta d'espectacles de teatre, música, cinema etc en LSC, és escassa i considerem que dissenyar espectacles accessibles directament en LSC i/o a través de la interpretació de la llengua de signes contribueix clarament a aquest procés de normalització lingüística, sensibilització i visibilització alhora que contribueix a la bona salut de la llengua.

Les poques iniciatives teatrals i cinematogràfiques existents provenen del moviment associatiu de persones sordes que amb l'escàs finançament no arriben a aconseguir que la LSC com a L1 tingui presència a l'àmbit cultural.

Des de fa uns 4 anys, la Direcció General de Política Lingüística del Departament de Cultura convoca una línia de subvencions específica per a projectes de foment i difusió de la (LSC). Cal fer una valoració positiva pel fet que una administració pública aposti pel foment i difusió lingüística, en aquest cas, relacionada amb la LSC, però cal fer una sèrie de matisos:

-Per una banda, una línia de subvenció és una modalitat de despesa pública que depèn de la conjuntura econòmica d'un país, com s'ha comentat, i no implica una política de continuïtat i consolidació d'aquest tipus de finançament, que tot i que en algun cas, pot augmentar, com és el cas d'aquesta Conselleria, som testimonis directes, la FESOCA i les associacions afiliades que o bé hi ha una retallada considerable en les subvencions o bé s'eliminen, pel que aquestes no constitueixen una resposta econòmica estable ni adequada que vetlli per la bona salut i la preservació de la LSC.

-Que continuï existint aquesta línia de subvenció és positiu però al costat d'altres fonts de finançament, com ara partides pressupostàries estables i no només provinents d'un departament com és el de Cultura, sinó de manera transversal a totes les administracions depenents de la Generalitat, ja que la LSC és transversal a les polítiques públiques que s'hi realitzen als diferents departaments. No té sentit aprovar la Llei de la LSC, ara fa 12 anys, sense una partida pressupostària i anunciant que ha d'haver-hi un esforç interdepartamental per fer-ho possible.

6.- Situació de la LSC als mitjans de comunicació

És intolerable que des del 2005 -any de l'aprovació de la Llei audiovisual catalana encara en vigor- fins el 2022 -any en què el Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya ha presentat l'avantprojecte de Llei de la futura Llei audiovisual catalana- no s'hagi canviat ni una coma en relació a l'accessibilitat audiovisual en LSC.

A continuació es poden comparar els redactats de les dues normes esmentades:

Llei 22/2005, del 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya

Art. 84.1 b) Incorporar progressivament, en el cas de prestadors de serveis televisius, en llur programació la subtitulació per a persones sordes, la llengua de signes catalana i l'audiodescripció per a persones cegues, per tal d'afavorir l'accés de les persones amb discapacitat a la comunicació audiovisual.

Avantprojecte de Llei XXX/2022 de la comunicació audiovisual de Catalunya

Article 11 Accés de les persones amb discapacitat a la comunicació audiovisual

d) incorporar progressivament, en el cas de prestadors de serveis televisius, en llur programació, la subtitulació per a persones sordes, la llengua de signes catalana i l'audiodescripció en llengua catalana per a persones cegues, per tal d'afavorir l'accés de les persones amb discapacitat a la comunicació audiovisual.

També és intolerable que no existeixi una instrucció general o un acord del Consell de l'Audiovisual de Catalunya que suposi un augment, podríem dir, *acceptable*, de serveis audiovisuals accessibles en LSC per mitjà dels serveis d'interpretació o que prevegi l'existència de programació en LSC.

Aquesta previsió legislativa pendent de reforma sentència a mort la incorporació de la LSC als diferents mitjans de comunicació, sigui directament o per mitjà de serveis d'interpretació i anirà en detriment de la LSC.

Fer una previsió ambígua de la presència de la LSC als diferents serveis audiovisuals és sinònim d'inseguretat jurídica i de discrecionalitat administrativa. Mantenir el mateix redactat legislatiu que fa més de 15 anys és un atemptat administratiu contra la preservació i normalització lingüística de la LSC.

Cal garantir que les TV públiques i privades facin l'emissió en lineal i sota petició de programes de diferents temàtiques en que la L1 sigui la LSC, és a dir, programes directament en LSC –com succeeix per exemple amb el programa informatiu d'actualitat d'RTVE [En llengua de signos - Web oficial - RTVE.es](#) que és accessible a la informació per mitjà de llengua oral i subtitulació en castellà i en LSE-.

Sobre programes i informatius en LSC cal especificar percentatges i que aquests vagin incrementant-se amb dades quantitatives i marcant el *deadline* per a fer efectiu el seu compliment i que les previsions no quedin en una simple declaració de principis.

Cal el % d'emissions de programació diversa i noticiaris dirigits a la ciutadania a través de serveis d'interpretació d'LSC, donat que la població amb sordesa signant queda exclosa d'aquestes emissions i per tant de la connexió amb el món.

Cal garantir que les TV públiques i privades facin l'emissió en lineal i sota petició incorporin a la programació els serveis d'interpretació professionals i de qualitat. Sobre programes i noticiaris interpretats cal especificar també els percentatges i que aquests vagin

incrementant-se amb dades quantitatives i concretant el *deadline* per a fer efectiu el seu compliment també, a l'igual que en el cas de programació directament en LSC.

Cal que les plataformes televisives digitals incorporin també la presència de la LSC directament o a través de serveis d'interpretació de llengua de signes com es fa en el cas de la LSE arreu del territori de l'Estat.

Cal que els diaris digitals en la seva versió web incorporin la LSC. A Catalunya disposem de la iniciativa del Diari de Barcelona que és un projecte de la Universitat Pompeu Fabra, amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona i de la Diputació de Barcelona, en que les notícies i informacions en que les interpretacions i les adaptacions a la LSC van a càrrec dels alumnes del Grau de Traducció i Interpretació de la UPF, que tot i la bona voluntat i la feina feta aquesta no ha de ser la solució.

També està l' Associació de Premsa de la Comunitat Sorda (APCS) i el seu diari-web <http://www.lescroniques.com>. Estem parlant una vegada més que és una iniciativa privada de caràcter puntual i la solució ha de passar perquè l'administració pública financii els projectes de diaris digitals accessibles en LSC directament i per mitjà dels serveis d'interpretació de caràcter professional.

Cal finançar les TV's digitals en que la LSC té presència com a llengua 1 i crear-ne de caràcter públic. Una vegada més estem parlant d'una iniciativa sorgida del moviment associatiu com és el cas de la FESOCA amb Webvisual – Federació de persones sordes de Catalunya

El suport escrit i la subtitulació web no han de substituir la presència de la LSC a internet ja que son complements lingüístics necessaris però no excloents de la LSC. + incorporar AA curs.

La FESOCA, ha presentat en nom de les associacions de persones sordes de Catalunya afiliades i en general del conjunt de persones sordes, diverses d'observacions i al·legacions a l'esmentat avantprojecte de llei audiovisual catalana que posen de manifest la inobservança de normativa prescriptiva per part de l'administració responsable dels mitjans audiovisuals¹².

Per cridar l'atenció sobre el diferent tracte que es dona a la llengua de signes espanyola (LSE) respecte de la llengua de signes catalana (LSC), cal destacar la recent aprovació de la Llei 13/2022, de 7 de juliol, General de Comunicació Audiovisual, a l'àmbit estatal, que conté especificacions en relació als serveis de comunicació audiovisual accessibles en llengua de signes.

Aquesta llei estableix un mínim de 5h setmanals de programació específica i diversa en llengua de signes i un mínim de 15h setmanals de programació que incorpori la llengua de signes a través d'un intèrpret de llengua de signes per exemple, i això tant a la programació lineal com a la carta. Val a dir també que la mateixa llei instaura 2 centres estatals tècnics de

¹² Annex 3. Pàg. 33

referència en matèria d'accessibilitat i àmbit audiovisual i un d'ells és el Centro de Normalización Lingüística de la Lengua de Signos Española

La Llei 27/2007 de 23 d'octubre de les Llengües de Signes (LSEYMACO) fa referència a "llengua de signes" en general, i a l'Estat espanyol tenim 2 llengües de signes reconegudes, la LSE i la LSC, en canvi aquesta llei només està fent referència a un centre específic sobre la LSE pel que està exclouent la LSC tot i haver referències a la llei a les llengües de les comunitats autònomes, i expressament a la LSC.

Des de les institucions parlamentària i governamental de Catalunya han de donar-li trajectòria a la Resolució 263/XIV del Parlament de Catalunya¹³, sobre la manca de suport financer al foment, la recerca i la difusió de la llengua de signes catalana per l'Administració general de l'Estat. Hi ha diners públics estatals que han de revertir en la preservació i normalització de la LSC així com en tots els àmbits de la realitat social i aquest aspecte no pot quedar aturat alhora que és de gran interès per a la Generalitat de Catalunya comptar amb finançament estatal per a la LSC, una llengua, que reiterem, és catalana.

Des de les institucions parlamentària i governamental de Catalunya, en primer lloc s'ha d'exigir a l'Estat el compliment de la Disposició Final 3^a de la LSEYMACO ja que estableix finançament lingüístic a Catalunya en relació a la LSC, i per altra banda, Catalunya ha d'equiparar com a mínim la seva regulació audiovisual –en procés de revisió actual- i en cap cas pot perjudicar ni desprestigiar l'estatus de la LSC al territori al que pertany, sinó al contrari, ha de dotar-la dels mitjans econòmics, materials, professionals i tecnològics per tal de situar-la com a mínim al mateix estatus en el que es troba la llengua de signes espanyola (LSE) a nivell estatal.

Des de les institucions parlamentària i governamental de Catalunya han de donar-li trajectòria a la Resolució 263/XIV esmentada i fer un seguiment ja que no tenim constància dels compromisos que van assumir les dues institucions en el marc d'aquesta resolució i a on es van comprometre a actuar.

La referència a aquesta resolució a aquest apartat no és exclusiva sinó que l'exigència de compliment d'aquesta és un aspecte que s'ha d'entendre de manera transversal a tots els apartats d'aquest document.

7.- Situació de la LSC en l'àmbit digital

Tal i com estableix l'Informe, a causa del procés de globalització que cada vegada és més intens, el consum de continguts (particularment plataformes digitals, webs i xarxes socials) està debilitant la posició de les llengües d'àmbit d'ús més minoritaris -en comparació amb llengües d'ús majoritari-, com és el cas del català i encara amb més virulència en el cas de la LSC, alhora que reforça les llengües més *grans*, que en el cas de les llengües signades és la LSE.

¹³[Base de Dades \(SIAP\) - Parlament de Catalunya](#) Núm. expedient 250-00377/13, 2 de març de 2022

Aquest problema suposa una amenaça per a la diversitat lingüística digital i en el cas de la LSC aquesta amenaça encara és més remarcable. Disposem com a normativa principal de referència del *Real Decreto 1112/2018, de 7 de septiembre, sobre accesibilidad de los sitios web y aplicaciones para dispositivos móviles del sector público* fruit de la transposició de La Directiva (UE) 2016/2102, del Parlamento Europeo y del Consejo, de 26 de octubre de 2016 així com les pautes i altres estàndards d'accessibilitat web WCAG.

A nivell autonòmic, a banda de l'obligació legal de la garantia de l'ús de la LSC i del reforç i aval que suposa la legislació específica sobre la LSC cal observar l'obligació que prescriu la **llei 13/2014, del 30 d'octubre, d'accessibilitat** en el seu article 33 que fa referència a *l'accessibilitat en la comunicació en la relació amb les administracions públiques i amb els proveïdors de serveis públics*. Aquest article en el seu apartat 4 estableix el següent:

Les administracions públiques i els proveïdors de serveis públics han de fer accessible la informació que proporcionen per mitjà d'Internet. Les pàgines web han de complir, com a mínim, el nivell d'accessibilitat que es determini i han de contenir la informació referent a aquest nivell i la data en què es va fer la darrera revisió de les condicions d'accessibilitat.

S'han d'incorporar, progressivament, a les tecnologies de la informació i la comunicació que s'empren, els avenços i els sistemes nous que afavoreixen l'accessibilitat en la comunicació. En aquest sentit i donat la utilització de verbs en clau d'obligació, les administracions públiques han de complir amb aquest mandat, cosa que en cap cas s'està traduint en un compliment real i efectiu pel que a la LSC a l'àmbit digital, entre d'altres àmbits.

(Associació Palafrugell +FESOCA) Pel que fa a continguts en LSC a les xarxes socials, el conjunt de persones sordes així com les entitats representatives d'aquestes es mantenen molt actives incorporant diversa tipologia de material signat. Així mateix existeixen webs específiques creades per aquest conjunt de persones sordes i/o entitats que actualitzen diàriament aquest continguts i tracten de normalitzar l'ús de la LSC al món digital.

A nivell institucional, els continguts webs accessibles en LSC i a través de la LSC (serveis d'interpretació de llengua de signes, serveis de videointerpretació, traducció signada, etc) son o mínims o inexistents i cal potenciar l'ús, aprenentatge i coneixement de la LSC a l'àmbit digital, en nom de la igualtat d'oportunitats de la ciutadania.

La referència que fa l'art. 33.4 de la llei d'accessibilitat a la incorporació progressiva de l'accessibilitat comunicativa al món digital s'incompleix de ple perquè ja han passat uns anys des de la seva aprovació i els terminis d'implementació ja han passat també pel que cal un posicionament dels poders públics en aquest sentit i més quan disposem de legislació d'accessibilitat de rang superior que no s'està respectant i amb la futura aprovació de normativa important com la de mitjans de comunicació, mitjans digitals i del decret d'accessibilitat.

Els continguts en LSC o a través de serveis d'interpretació/traducció signada a webs, plataformes digitals i xarxes socials estan, per tant, en un clar desavantatge i situació de

perjudici respecte del català i de l'aranès pel que cal dur a terme polítiques lingüístiques i socials públiques que apostin per augmentar aquests continguts.

Finalment en aquest apartat cal destacar que la FESOCA, en representació de les associacions afiliades de persones sordes i en general de les persones sordes de Catalunya va participar fent aportacions al procés de consulta pública prèvia a l'elaboració d'un projecte de decret que va obrir el Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori sobre la política d'accessibilitat dels llocs web i aplicacions per a dispositius mòbils de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i del seu sector públic, i que es va tancar el passat 22 de juliol¹⁴.

8.- Situació de la LSC en l'àmbit socioeconòmic i laboral

Tal i com indica aquest apartat *conèixer les llengües del territori és un element necessari per a la inclusió i per a l'ascens social, tal com se'n desprèn de l'informe dels experts i d'altres informes com ara l'informe de Mobilitat i Inclusió en una Europa Multilingüe (MIME)*.

Aquesta afirmació té tot el sentit si ens referim a la LSC i més encara si es parla d'inclusió pel es fa necessari que la LSC formi part de la política lingüística de les empreses en les que treballen les persones sordes i per a persones sordes.

(Associació Palafrugell +FESOCA) S'ha de garantir, per tant, que a les empreses en les que s'incorporin i treballin persones sordes i que es dediquin a l'atenció de les persones sordes, la LSC tingui presència entre els equips directius i el personal; cal incorporar també professionals intèrprets de llengua de signes catalana (ILSC) a les reunions informatives, assemblees de treballadors amb la representació unitària (delegats de personal o comitè d'empresa), a les accions formatives, a les reunions individuals amb RRHH i amb d'altres departaments, als comunicats, etc., per tal de garantir el dret a utilitzar i comunicar-se en LSC i per eliminar les barreres comunicatives que proscriu la llei d'accessibilitat esmentada, entre d'altra normativa d'aplicació en vigor al nostre ordenament jurídic.

A l'àmbit laboral trobem que a causa de l'existència d'un sistema educatiu excloent i de deficient qualitat en el que ha estudiat una part persones sordes, el grau d'analfabetisme funcional és alt i si això ho sumem a la privació lingüística existent ja comentada a l'apartat d'educació, el seu nivell de qualificació ha resultat o resulta baix o molt baix pel que les oportunitats laborals que té una part de les persones sordes –i també les persones sordcegues- son molt menors i van en detriment del dret a la igualtat (feines a cadenes de muntatge, auxiliars de neteja, operaris de manipulats, etc).

Si afegim la manca de serveis d'interpretació o videointerpretació en LSC a les reunions de les empreses, a la manca de coneixements sobre LSC dels equips directius i del personal de les empreses, a la formació esbiaixada que reben les persones sordes i mediatitzada per les explicacions que poden donar companys/es o les persones formadores quan no hi ha mitjans

¹⁴ Annex 4. Pàg. 57

accessibles, la LSC acaba desapareixent a l'àmbit laboral, i recordem que aquest, juntament amb l'àmbit familiar un important àmbit d'interrelació, socialització i cohesió humana.

9.- Situació de la LSC en l'àmbit de la salut i de l'atenció socio sanitària

Tal i com assenyalava l'Informe sobre la comprensió i la comunicació en llengua catalana, i per tant, també aplicable a la LSC com a part de la pluralitat lingüística al territori català, *és un criteri universalment assumit que la intercomprensió completa i empàtica amb els pacients és una part central i indissociable de la qualitat assistencial, ja que en pot dependre l'encert del diagnòstic i del tractament, i en definitiva la curació.*

Per consegüent, la competència comunicativa i lingüística del personal és una part inherent i indissociable de la seva competència professional.

(Associació Palafrugell + FESOCA) A l'àmbit sanitari disposem del telèfon 061 accessible en LSC que es va implementar amb la pandèmia amb un sistema de gestió molt deficient. Amb el temps el telèfon ha introduït certes millores però la gestió i funcionament del mateix no garanteixen una atenció en igualtat de condicions amb llistes d'espera i dificultats d'accés als serveis de videointerpretació per part de les persones sordes usuàries, entre d'altres.

El servei telefònic 061 accessible és millorable tot i que ha suposat un cert suport en l'accessibilitat comunicativa per tal que les persones sordes tinguin informació sobre el seu estat de salut i sobretot que aquesta sigui comprensible i a partir d'aquí les persones prenguin una decisió sobre què fer.

Val a dir que la FESOCA ha recollit les queixes sobre aquest tema de les persones sordes usuàries que s'hi han adreçat i les ha canalitzat a diferents unitats o seccions del Departament de Salut com ara:

- Al propi 061CatSalut Respon
- Atenció Ciutadana del Departament de Salut
- Gerència d'Atenció Ciutadana del Departament de Salut
- Direcció d'Experiències Digitals del Departament de Salut
- Oficina de Solucions Tecnològiques de l'Àrea de Sistemes d'Informació del CatSalut

Cal afegir que l'accessibilitat als serveis de salut (atenció primària, especialitats i consultes externes als hospitals, emergències mèdiques) de caràcter presencial per mitjà de serveis d'interpretació han patit un autèntic perjudici minvant des del 2008.

Any rere any les línies de subvenció per a les entitats que gestionen aquests serveis d'interpretació han patit aquestes retallades pel que les persones sordes que son pacients o usuàries dels serveis de Salut han vist com s'han denegat serveis, s'han anul·lat visites i no han rebut una atenció real, efectiva i accessible per part dels sistema català de salut pel que això està anant en un alarmant perjudici de la presència de la LSC en un dels pilars de l'estat social com és l'àmbit públic sanitari.

En un àmbit tan cabdal com el sanitari, les persones sordes i les persones amb sordceguesa han de tenir garantit el dret a disposar d'un servei d'interpretació professional de qualitat de llengua de signes o d'un mediador comunicatiu – per a persones sordes i segons les seves característiques i necessitats¹⁵- o d'un guia-intèrpret o mediador en sordceguesa –per a persones sordcegues i segons les seves característiques i necessitats també). Si l'assistència no és presencial s'han de garantir els serveis de videointerpretació i la mediació online, en aquest últim cas quan sigui possible.

(CRC, Palafrugell i FESOCA) A més a més, el personal que treballa al servei de l'administració sanitària en sentit ampli ha de tenir formació en pautes bàsiques de comunicació i en LSC, formació que després ha de servir com a mèrits i/o requisits en els processos de selecció.

L'administració sanitària ha de donar resposta a les persones sordes pacients en l'esfera de la salut personal i ho ha de fer posant en valor la LSC i fent una atenció en LSC i a través de la LSC.

Per últim, cal que les campanyes sanitàries els materials que s'editen i es difonen i que les informacions i comunicacions institucionals en l'esfera de la salut siguin accessibles en LSC i comptin amb un servei d'interpretació per accedir-hi. La manca d'informació accessible amputa la capacitat de prendre decisions, converteix a les persones pacients en subjectes més dependents, elimina l'autonomia personal i pot provocar greus conseqüències en la presa de decisions sobre l'estat de salut. L'accés a la informació accessible en LSC i a través de serveis d'interpretació en aquest àmbit és sinònim de prevenció, protecció i prendre decisions encertades alhora que un motor de normalització de la llengua.

10.- Situació de la LSC en el món del lleure, de l'esport i món associatiu

Com que no es tracta d'àmbits que constitueixen els pilars bàsics de l'Estat social i democràtic de Dret la presència a l'àmbit del lleure i dels esports és reduïda, llevat que a la Comunitat Sorda s'organitzen activitats d'oci i esportives en que la llengua d'ús és la LSC, no obstant, es tracta d'una iniciativa privada que cal potenciar amb la implementació de polítiques públiques per part de l'administració ja que calen més línies de subvenció per tal d'oferir activitats de lleure i d'esports que incrementi el nombre de participants, també, incorporant d'altres de caràcter inclusiu obertes a tota la ciutadania. Recordem quan ens hem referit a l'àmbit esportiu, que constitueix un espai de socialització que enforteix vincles i en què la LSC pot constituir una poderosa eina socialitzadora i de normalització.

A l'àmbit de l'oci la majoria de les activitats que s'organitzen no són accessibles directament en LSC ni incorporen serveis d'interpretació, i menys, serveis de guia-interpretació. Les persones sordes i les persones amb sordceguesa que volen participar a activitats de lleure ho fan costejant-se la despesa d'accessibilitat o acudint al moviment associatiu i federatiu però no hi ha una oferta pública per part de l'administració que incorpori activitats inclusives per a persones sordes, ni a l'àmbit del lleure ni a l'àmbit esportiu.

¹⁵ Annex 1. Pàg.27

Com s'ha avançat, l'activitat esportiva per part de les persones sordes és producte de la iniciativa privada a nivell associatiu i federatiu però cal dir que les trobades i la participació a lligues i altres competicions implica per altra banda que la LSC estigui en contacte amb la llengua de signes espanyola (LSE), pel que cal preservar les diferències lingüístiques i identitàries d'ambdues llengües i apostar per l'ús correcte d'aquella tot evitant manlleus o préstecs lingüístics i la barreja de les dues.

Cal conservar les propietats lingüístiques específiques de la LSC tant a nivell institucional com dins del moviment associatiu i federatiu estatal a través d'accions de sensibilització i també per mitjà de la normativització i normalització de la LSC (informacions estandarditzades en LSC, glossaris específics en LSC, etc.)

En relació al moviment associatiu cal augmentar la presència de la LSC i preservar el seu estatus quan es fan assemblees, congressos i altres esdeveniments esportius de caràcter estatal durant les informacions i comunicats que es fan des de la CNSE ja que la LSEYMACO, d'àmbit nacional, reconeix tant la LSE com la LSC però només regula la presència de l'oci i dels esports per a la LSE i no pas per a la LSC (art. 10 d). S'ha de respectar el dret a l'elecció de la llengua d'ús, tant en LSE com en LSC perquè està demostrat que les persones usuàries, tot i les diferències, es poden entendre i per tant a nivell institucional, associatiu i federatiu s'ha de protegir els trets característics d'ambdues i reconèixer el seu estatus en termes d'igualtat, començant per les institucions i els operadors de caràcter estatal.

11.- Situació de la LSC en les relacions entre els territoris de llengua catalana

Tal i com s'estableix i es referencia a l'Informe que dona contingut al Pacte, la comunitat lingüística catalanoparlant s'estén per un territori de 4 estats. En el cas de la comunitat lingüística signant de la LSC la situació és diferent ja que fora de Catalunya no s'utilitza la LSC sinó la LSE amb variants sociodialectals com ja s'ha comentat, pel que amb major raó cal fer una preservació de les característiques identitàries i diferenciades de la LSC.

Fora de Catalunya no es parla en LSC pel que la llengua de signes que s'utilitza té marcs normatius i situacions administratives diferents, dinàmiques poblacionals diferents i també graus de suport i de compromís amb la llengua més diferents que en el cas de la llengua oral catalana envers el castellà.

Val a dir que als diferents territoris de Catalunya, l'ús de la LSC també està imbuït per signes identitàris del territori que la utilitza i que per tant cal que l'autoritat normativitzadora i normalitzadora sempre amb les persones sordes expertes regulin conjuntament aquests aspectes.

Al llarg de diferents apartats ja hem anat analitzant l'estatus diferenciat entre la LSC i la LSE pel que no considerem necessari abundar més en el tema en aquest apartat.

12.- Situació de la LSC en el marc estatal, europeu i internacional

A l'Estat espanyol existeixen única i exclusivament dues llengües de signes: La llengua de signes espanyola (LSE) i la llengua de signes catalana (LSC) com s'ha comentat anteriorment.

Un estudi de Parkhurst i Parkhurst (2006) analitza les varietats lingüístiques de la llengua de signes a Espanya a 18 localitats a través d'una llista de 200 termes i proves de comprensió de vídeos en llengua de signes (vídeos de sis localitats diferents).

Es tracta d'un estudi sociolingüístic, de lèxic i d'intel·ligibilitat. Es va observar que a gairebé totes les localitats on existia una comunitat sorda activa, podia trobar-se una varietat de la mateixa llengua de signes. Tot i això, es mantenia sempre una similitud d'aproximadament un 85% entre varietats, per la qual cosa seguia tractant-se de la mateixa llengua. Així, explicat d'una manera senzilla, les llengües de signes que existeixen a l'Estat espanyol son considerades variants lingüístiques de la mateixa llengua: la LSE.

En canvi, en el cas de la LSC les diferències es troben entre el 40 i el 60% aplicant la metodologia de similitud lèxica ja emprada per Parkhurst i Parkhurst, adaptant els criteris dels treballs de Gudschinsky (1959), Woodward (1993), Kyle i Woll (1985), Blaire (1990) i SIL (1991).

A l'Estat espanyol, des del 2007 disposem de legislació específica relacionada amb la LSE i la LSC materialitzada en la Llei 27/2007 de 23 d'octubre (LSEYMACO). Aquesta reconeix la LSE i la LSC, i regula la LSE derivant la competència de regulació de la LSC a la Generalitat de Catalunya.

No obstant, cal cridar l'atenció que a nivell estatal la LSE i la LSC no tenen el mateix estatus i en alguns moments s'han produït xocs entre elles per qüestions polítiques i perquè la presència de la LSC es veu minusvalorada i més minoritària a l'estat. Això no passa a nivell europeu o internacional en què les diferents institucions i operadors (universitats, moviment associatiu) han donat reconeixen l'LSC com una llengua més i la incorporen com una llengua més¹⁶.

L'entitat de referència a nivell estatal del moviment associatiu de persones sordes, la Confederación Estatal de Personas Sordas (CNSE), dissenya i implementa projectes i programes en LSE però no en LSC, edita i distribueix materials en LSE i deriva la responsabilitat a entitats com FESOCA per a que dugui a terme aquesta tasca en relació a la LSC, quan les línies de subvenció i partides pressupostàries no tenen res a veure a nivell d'import i quan disposem de la DF3ª de la LSEYMACO, ja comentada i de la que es parlarà més aprofundidament.

Val a dir que des de la CNSE sí que es financen els serveis d'interpretació i videointerpretació en LSC com a mesura d'accessibilitat per eliminar barreres de comunicació, no obstant aquest finançament no cobreix els serveis les 24h com passa amb la LSE, quan estem parlant de serveis de la vida diària importants o prioritars, segons els casos.

Pel que fa a l'elaboració i difusió de materials signats, la LSC no rep cap quantitat econòmica a nivell estatal pel que es produeix una situació de discriminació per manca de materials accessibles si

¹⁶ [16808de6fc \(coe.int\)](http://16808de6fc.coe.int)

comparem les persones usuàries de la LSE i les persones usuàries de la LSC. Cal que els materials que es dissenyin en LSE també es facin en LSC donat que hi ha persones usuàries d'ambdues llengües, independentment que hi hagi més persones usuàries de la LSE i que s'hagi d'aplicar una regla de proporcionalitat a posteriori per distribuir el finançament i independentment que les institucions catalanes hagin de finançar part de la LSC.

Com a justificació del finançament estatal de l'LSC, cal cridar l'atenció sobre l'existència de la Disposició final tercera de la LSEYMACO, que tracta sobre el finançament i que estableix que *El Ministeri de Treball i Assumptes Socials atén l'execució del que disposa la aquesta Llei amb els pressupostos assignats per al compliment de les seves competències en matèria de discapacitat.*

Amb aquesta finalitat s'establiran mecanismes de cooperació amb els ministeris competents per la matèria i amb les diferents administracions públiques competents, segons escaigui.

En particular, l'Administració General de l'Estat coadjuvarà a finançar el foment, investigació i difusió de l'ús de la llengua de signes catalana.

En aquest sentit trobem que aquest finançament estatal de la LSC no s'està donant i que a nivell estatal els esforços econòmics envers al foment, investigació, difusió i normalització de la llengua de signes s'orienten exclusivament a la LSE i no a la LSC. Dels productes i serveis en llengua de signes finançats per l'Estat gairebé la seva totalitat son en LSE. A la pràctica suposa que empreses i entitats d'àmbit estatal, que reben línies de subvenció estiguin destinades a la LSE i no pas a la LSC i que els projectes i materials que s'elaboren, també.

Això suposa una clara situació de desigualtat i per tant un incompliment de les previsions legislatives en relació a la LSC, pel que pot provocar greus conseqüències en l'educació, en el desenvolupament lingüístic, comunicatiu i psicosocial de les persones sordes. També suposa una amenaça clara per a la LSC i per a la seva pervivència.

L'instrument de finançament per al foment, investigació i difusió de la LSC apareix expressat en la disposició addicional tercera de la LSEYMACO i és imprescindible que es compleixi per revertir el retrocés que la LSC està patint, si ho comparem a la LSE.

Com també s'ha comentat, a Catalunya disposem de reconeixement i regulació específica sobre la LSC a l'EAC i a la Llei 17/2010 de 3 de juny de la llengua de signes catalana. El Parlament de Catalunya ha estat sensible a aquesta realitat i per aquest motiu grups parlamentaris com GP ERC, GPJXCAT i GP CUP-NCG van presentar la proposta de resolució sobre la manca de suport financer al foment, la recerca i la difusió de la llengua de signes catalana per l'Administració general de l'Estat (250-00377/13), adreçada a la Comissió de Cultura per la seva substanciació.

Ja a aquesta resolució s'estableix que la regulació de la LSC *va ser una iniciativa legislativa que la comunitat sorda reclamava des de feia molt temps, amb l'ambició tan simple i justa d'assolir que els drets del ciutadans sords estiguessin al mateix nivell que els dels altres i que es reconegués la LSC de la mateixa manera que el català, el castellà i l'occità a Catalunya.*

Cal afegir que la responsabilitat del finançament de la LSC no és només estatal sinó que cal que el Govern de la Generalitat de Catalunya, com diu la resolució, destini *els recursos*

públics necessaris perquè totes les persones sordes del nostre país que precisen ajuda puguin ser atesos els seus drets.

La resolució va quedar aprovada el 2 de març de 2022 pel que es fa del tot necessari que el Parlament de Catalunya insti al Govern de la Generalitat a que al seu torn insti al Govern de l'Estat per fer real i efectiu el finançament estatal de la LSC i erradiqui la desigualtat lingüística en llengua de signes que hi ha a nivell estatal. Cal fer un seguiment d'aquesta resolució i establir el *timing* per executar el seu contingut no només a nivell estatal sinó a nivell autonòmic ja que el Govern de la Generalitat ha d'assumir la seva responsabilitat pel que fa al finançament real i efectiu de la LSC.

A nivell europeu i internacional disposem d'instruments normatius que reconeixen el valor lingüístic de les llengües de signes que han de tenir present i preservar en el marc de les polítiques públiques dels països amb realitats plurilingües.

Algunes resolucions parlen de les llengües de signes com a eines d'identitat lingüística pròpies de les persones sordes i altres com a eines o instruments d'accessibilitat, però és innegable que tant a nivell europeu com a nivell internacional hi ha una aposta clara per la protecció de les llengües de signes i està clar que la competència per fer efectiva aquesta protecció és dels estats i en el nostre, a més de la Generalitat de Catalunya, que son les instàncies que tenen la competència executiva per abordar-ho fonamentada en dotacions pressupostàries.

Com ja hem comentat, sense un aval pressupostari la protecció i la garantia de la LSC, -com així estableix l'EAC i la Llei de la LSC- és impensable i si no es fa estarem abocant -la a un procés de desaparició que és intolerable ja que forma part del imaginari cultural i plurilingüe de Catalunya, recordem que és una llengua de caràcter català.

A continuació fem un recull d'aquests instruments normatius que no té un caràcter exhaustiu, i que a diferència d'altres apartats en què no hem fet un elenc de normativa hem considerat fer-ho aquí per facilitar la seva consulta al tractar-se de normativa dispersa:

- Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat (Nacions Unides, 2006)
- Resolucions del Parlament Europeu sobre les llengües de signes (1988 i 1998).
- Resolució 48/96 de les Nacions Unides sobre la conveniència d'utilitzar la llengua de signes en els àmbits educatius, familiar i comunitari (1993).
- Recomanació 1598 de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa, sobre la protecció de les llengües de signes als estats membres (2003).
- Declaració de Brussel·les sobre les llengües de signes a la Unió Europea (Unió Europea de Persones Sordes EUD, 2010).
- Resolució 2952 del Parlament Europeu sobre les llengües de signes i els intèrprets professionals de llengua de signes (2016).
- Resolució 2155 de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa sobre els drets polítics de persones amb discapacitat (2017).

- Resolució 72/161 de les Nacions Unides en què es proclama el 23 de setembre com el Dia Internacional de les Llengües de Signes (des de 2018).
- Resolució 2247 de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa sobre la protecció i promoció de les llengües de signes a Europa (2018).
- Resolució del Parlament Europeu, del 13 de novembre del 2018, sobre les normes mínimes per a les minories a la Unió Europea.

13.- Qualitat de la llengua i LSC

Cal protegir els trets identitaris de la LSC i evitar els préstecs lingüístics, manlleus, etc d'altres llengües de signes, com hem anat comentat a aquest document. Per a aconseguir-ho cal dur a terme polítiques públiques de normativització i normalització de la LSC i evitar que el procés de globalització afecti desfavorablement a l'essència de la LSC.

Per aquest motiu cal que la Generalitat es plantegi la creació d'un organisme específic i especialitzat amb l'objectiu d'investigar, fomentar, i difondre la LSC i vetllar per la seva protecció i respecte.

A l'actualitat existeix l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) com a autoritat normativa i el Consell Social de la LSC com a òrgan de participació social. No hi ha un departament o una secció pròpia dedicada a la LSC a l'organigrama institucional del Departament de Cultura o de la Secretaria de Política Lingüística o del Departament d'Educació, ni de cap altre departament tot i que hi hagi alguna figura professional amb coneixements de la Comunitat Sorda i de la LSC.

A unitats com a la Secretaria de Política Lingüística hi ha professionals coneixedors de la LSC i dels trets identitaris de la Comunitat Sorda però cal que a més de persones oïdores expertes que tenen la LSC com a L2 es creï una unitat o secció específica liderada per professionals amb sordesa amb coneixements contrastats en matèria lingüística i que tinguin la LSC com a L1.

Val a dir que l'IEC és l'òrgan institucional normativitzador de la llengua catalana però cal que la LSC disposi d'un òrgan diferenciat com existeix al territori nacional amb el Centro de Normalización Lingüística de la Lengua de Signos Española (CNLSE) -liderat per experts amb sordesa amb una trajectòria curricular contrastada com també passa a nivell internacional però no a Catalunya- que fa una important tasca d'investigació, foment, i difusió de la LSE i vetlla per la seva pervivència i salut, apostant fortament per l'assoliment d'un estatut lingüístic ple de la LSE que no passa amb la LSC.

I no passa, en primer lloc, perquè aquest centre es declara no competent en matèria d'LSC per qüestions territorials i, en segon lloc, perquè l'IEC no és un òrgan especialitzat pel que els projectes i materials que té pendents sobre la LSC des de fa anys es troben pendents de tancament i d'implementació.

L'IEC com a institució acadèmica que determina les normes lingüístiques de la LSC i n'impulsa la recerca i la sistematització té encomanada també la difusió d'accions que duu a terme en relació a la LSC però no hi ha publicada informació actualitzada ni al web ni al blog

de l'IEC pel que desconeixent quines polítiques públiques de caràcter lingüístic està fent en referència a la LSC.

Per tant, la manca d'un paper actiu d'aquest òrgan, la inexistència d'un òrgan especialitzat i la manca d'informació està revertint i contribuint molt negativament en la salut, la pervivència i la qualitat de la LSC.

A l'àmbit estatal el Centro de Normalización Lingüística de la Lengua de Signos Española (CNLSE) que rep partides de l'Estat i està realitzant actuacions contínues com son projectes lingüístics, estudis, seminaris i congressos, i altres accions formatives, que en tot moment dona a conèixer i difon a través del seu web i les seves xarxes socials¹⁷.

Pel que fa al Consell Social de la LSC, la FESOCA, a través de presidència i de la vocalia de política lingüística forma part d'aquest òrgan -com també en forma part alguna persona sorda referent del moviment associatiu- que es va disposar a la Llei de la LSC i es va crear en virtut del decret 142/2012, de 30 d'octubre, modificat pel decret 268/2019, de 17 de desembre, en tant que òrgan d'assessorament, consulta i participació social en la política lingüística del Govern amb relació a la llengua de signes.

El Consell Social de la LSC ha de ser un òrgan amb més activitat en les matèries encomanades i organitzar més reunions per tal de dur a terme les fites per les que es va crear i no és el cas, i sobretot que les reunions siguin productives i orientades a fites. A més que cal una representació molt més marcada de persones sordes expertes en la matèria.

Per tant, la manca d'un paper actiu d'aquest òrgan i les reunions esporàdiques que es duen a terme està revertint i contribuint molt negativament en la salut, la pervivència i la qualitat de la LSC.

En el marc d'aquest Pacte cal posar-hi els mitjans perquè això no succeeixi tot aprofitant el context institucional i social en el que s'està duent a terme el mateix. És imprescindible que aquest aspecte també entri en el debat polític i en l'acord parlamentari de manera consensuada si volem vetllar per la qualitat lingüística de la LSC.

Per últim, i pel que fa al coneixement, aprenentatge i ús de la LSC i en definitiva per coadjuvar a la normalització en termes de qualitat, cal que les persones sordes que tinguin la titulació i/o certificació per impartir accions formatives relacionades amb la LSC disposin de formació contínua i que les persones sordes que vulguin formar part del cos de docents de cursos de formació d'LSC disposin d'oportunitats formatives, també.

Val a dir que cada vegada hi ha més demanda per part de persones, professionals, entitats, empreses i institucions públiques que estan interessats en rebre aquesta formació lingüística.

¹⁷ [CNLSE — Español](#)

Cal remarcar la demanda de cursos de formació contínua feta a la FESOCA per part del Departament d'Educació que des de fa uns anys s'ha instrumentalitzat en accions formatives al personal que treballa a l'àmbit de l'educació. Es dona el cas que els docents sords necessiten una formació contínua, permanent i actualitzada, formació inexistent a l'actualitat i que obliga als professionals docents a fer una tasca complexa d'autoformar-se per continuar garantint uns continguts i uns estàndards de qualitat.

L'augment de l'intrusisme professional, la minsa oferta formativa, la manca d'un reconeixement clar de la figura del docent sord, i alhora la creixent demanda de formació per part de persones oïdores, entitats i institucions esmentats constitueix una paradoxa. Si hi ha interès social en conèixer i aprendre la LSC s'ha de disposar de formació de qualitat en LSC.

La manca d'un reconeixement institucional del perfil docent amb sordesa implica una pèrdua important en el bon ús i qualitat de l'LSC, fet que és una situació greu i que pot tenir unes conseqüències dramàtiques en la transmissió correcta i adequada de l'LSC per part dels docents que o bé no tenen titulació o no poden acreditar una formació contínua també unes conseqüències perjudicials en els aprenentatges que han d'adquirir els destinataris de la llengua, si no es posa una solució al reconeixement del perfil de docent sord que és especialista en LSC.

Com s'ha exposat, l'EAC -primer estatut de l'Estat que reconeix el valor lingüístic d'una llengua de signes com és l'LSC- estableix a l'article 50.6 que els poders públics han de garantir el seu ús i que ha de ser objecte de protecció, entre d'altres.

(CRC +FESOCA) Amb aquest document de propostes instem al Govern de la Generalitat i per tant a totes les seves institucions, a les forces polítiques i als agents socials, que donin ple suport a les observacions i que valorin la importància de la LSC situant-la al mateix nivell lingüístic i estatus que el català i l'aranès i defensin en igualtat de condicions tant pel que fa preservar-la, normalitzar-la tot dotant-la dels recursos econòmics, materials, professionals i tecnològics necessaris per fer de Catalunya un país avantguardista en normativització i normalització d'una realitat plurilingüe.

ANNEX 1

1) **Professionals que treballen amb persones sordes:**

***Intèrpret de llengües de signes (ILS)**, que és un tècnic titulat a través del cicle de grau superior o a través d'un grau universitari, o a través de l'antiga formació no reglada, que fa una interpretació de les interaccions lingüístiques i comunicatives entre 2 parts que son:

- a) les persones oïdores professionals i personal de les administracions públiques o empreses etc., que no coneixen la LS.
- b) les persones sordes signants –és a dir, les que es comuniquen en LS- i que tenen un nivell lingüístic, comunicatiu i cultural mig-alt i sense discapacitats afegides.

Per tant, l'ILS treballa fent una interpretació lingüística i comunicativa de continguts entre les 2 parts esmentades, que utilitzen codis lingüístics diferents, de vegades a serveis individuals (gestions de la vida diària) de vegades col·lectius (actes institucionals, conferències). Els professionals fan així una interpretació de llengua oral a llengua de signes i a la inversa, igualant així situacions comunicatives.

El perfil de les persones sordes usuàries dels ILS tenen autonomia personal per fer eleccions, prendre decisions i comprendre el seu abast i el que necessiten és accedir a la informació i a la comunicació a través del codi lingüístic que empren. Per tant, al rebre la informació cadascú en la seva llengua no es planteja, en principi, que hi hagi dubtes en la comprensió del contingut de les informacions.

***Mediador comunicatiu (MED o MECO)** que fa una intervenció comunicativa, -i NO una interpretació- entre 2 parts que son:

- a) les persones oïdores professionals i personal de les administracions públiques o empreses etc., que no coneixen la LS ni altres sistemes de comunicació per a persones sordes
- b) les persones sordes signants o no signants –és a dir, que es comuniquen en llengua oral- i/o amb altres sistemes de comunicació, amb un nivell lingüístic, comunicatiu i cultural baix-mig, per tant, el perfil de persona sorda d'un MED és diferent del perfil de persona usuària d'un ILS.

Aquestes persones sordes, que son usuàries del MED, poden tenir altres discapacitats afegides i tenir unes característiques personals, familiars i socials que requereixin d'un suport a la comunicació intensiu i adaptat a les seves necessitats per comprendre el contingut de totes les actuacions policials i judicials, millorant així la seva autonomia personal, que implica fer eleccions, prendre decisions i comprendre l'abast i conseqüències d'unes i altres.

Val a dir que no sempre el mediador comunicatiu treballa a dues bandes –com sí que fa l'ILS- i que en moltes ocasions treballa directament fent una intervenció amb la persona sorda o

sordcega sense interacció amb cap persona oïdora, que no coneix la LS o el sistema de comunicació que utilitzen aquestes.

2) Professionals que treballen amb persones sordcegues:

Guia-intèrpret de persones sordcegues (GUILS) que fa les tasques d'interpretació -com també fan els intèrprets de llengua de signes- però que a diferència de l'ILS, realitza a més tècniques de guia amb estratègies d'orientació i mobilitat per desplaçar-se, per tal de facilitar a les persones sordcegues la identificació dels espais (desplaçar-se, arribar a un determinat lloc, entrar i ubicar-se), l'accés als despatxos, sales i espais diversos (entrar i orientar-se a la sala, etc), i oferir informació de l'entorn que les persones sordcegues no poden veure per la pèrdua visual que tenen.

El perfil de persona usuària d'un guia-intèrpret és el d'una persona sordcega de nivell mig-alt de funcionament que té un sistema de comunicació signat i/o alfabètic convencional i desenvolupat, que necessita un suport en l'orientació i desplaçament i de la que es pressuposa una autonomia personal adequada per comprendre suficientment els continguts de les informacions.

Mediador en sordceguesa, que és un tècnic en mediació comunicativa – titulat a través del cicle formatiu de grau superior de mediació comunicativa o a través de la formació no reglada- que fa una intervenció comunicativa, -i NO una interpretació- entre 2 parts que son:

- a) el personal i professionals descrits anteriorment.
- b) les persones sordcegues signants o no signants, és a dir, que es comuniquen en llengua oral i/o amb altres sistemes de comunicació diferents als signats, que no els dominen o que es comuniquen de manera bàsica, amb un nivell lingüístic, comunicatiu i cultural baix-mig i que necessiten adaptacions o aclariment a l'hora de comprendre els continguts de les informacions.

Aquestes persones sordcegues poden tenir altres discapacitats afegides i unes característiques personals, familiars i socials que requereixen d'un suport a la comunicació intensiu i adaptat a les seves característiques i necessitats per millorar la seva autonomia personal i per comprendre qüestions de contingut judicial i policial.

I que a més d'aquesta tasca que fa el mediador comunicatiu/en sordceguesa, realitza com el GUILS tècniques de guia amb estratègies d'orientació i mobilitat per donar suport en els desplaçaments, però amb la diferència de que el professional treballa amb un perfil d'usuari -persona sordcega- amb dificultats de comprensió del contingut de les informacions.

Annex 2

RECULL DE NORMATIVA APLICABLE SOBRE EL DRET A L'EDUCACIÓ INCLUSIVA DE L'ALUMNAT SORD

Informació accessible en LSC: [Educació \(fesoca.org\)](http://fesoca.org)

A continuació, detallem la principal legislació aplicable relacionada amb el dret a l'educació. incloem:

- Normativa bàsica sobre el dret a l'educació
- Normativa específica sobre el dret a l'educació inclusiva
- Normativa sobre accessibilitat
- Normativa relacionada amb la llengua de signes i la modalitat d'escolarització bilingüe

El recopilatori és un resum de continguts -no una anàlisi d'opinió- i inclou normativa a nivell internacional, europeu, nacional i autonòmic, no local.

L'esmentada normativa s'ordena per àmbit territorial d'aplicació i cronològicament (i en algun cas segons el nivell educatiu):

ÀMBITO INTERNACIONAL

CDPD

La Convenció de l'ONU sobre Els Drets de les Persones amb Discapacitat (Nova York, 13 de desembre de 2006) a l'haver estat ratificada per l'Estat espanyol és una norma d'obligat compliment des de maig de 2008, en que va entrar en vigor, tal com es deriva de **l'art. 96 de la Constitució Espanyola (CE)**.

L'**art. 24** de la Convenció de l'ONU a l'apartat 1 reconeix el dret de les persones amb discapacitat a l'educació inclusiva en tots els nivells educatius.

En el seu apartat 2, disposa que per fer efectiu aquest dret, els Estats parts- entre els quals hi ha l'Estat espanyol- asseguraran:

- que les persones no quedin excloses de sistema general d'educació per motius de discapacitat, i que l'alumnat amb discapacitat accedeixi, en igualtat de condicions, a l'ensenyament primari gratuït, obligatòria i de qualitat i a l'ensenyament secundari.
- que es facin els ajustaments raonables depenent de les seves necessitats individuals.
- que se'ls presti el suport per facilitar la seva formació efectiva i per fomentar al màxim el seu desenvolupament acadèmic i social.

L'apartat 3 estableix que els Estats Part proporcionaran a l'alumnat amb discapacitat l'aprenentatge d'habilitats per a la vida i desenvolupament social, per tal de participar plenament i en igualtat de condicions en l'educació, com a membres de la comunitat.

Per fer-ho possible aquells adoptaran un conjunt de mesures apropiades a cada persona que inclouen la llengua de signes i altres sistemes i mitjans de comunicació entre els quals es troben els sistemes augmentatius o alternatius, el Braille, formats de lectura fàcil, habilitats d'orientació i mobilitat i recursos professionals.

ÀMBIT ESTATAL

CONSTITUCIÓ ESPANYOLA

L'art. 14 de la Constitució espanyola (CE) estableix el dret fonamental a la igualtat davant la llei sense que pugui existir discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social, entre la qual es inclou la discapacitat.

El **art. 27 CE** proclama el dret fonamental a l'educació garantint el seu accés a totes les persones.

L'**art. 49 CE** disposa que els poders públics realitzaran una política de previsió, tractament, rehabilitació i integració de les persones amb discapacitat física, sensorial i psíquica a les que donaran atenció especialitzada i protecció en l'exercici dels seus drets.

LLEI ACCESSIBILITAT ESTATAL

L'art. 16 de Reial Decret Legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i la seva inclusió social determina que l'educació inclusiva formarà part del procés d'atenció integral de les persones amb discapacitat i serà impartida mitjançant els suports i ajustos que es reconeixen en aquesta norma i en la legislació bàsica i general d'àmbit educatiu.

Els **arts. 18 i següents** indiquen que els Estats han d'assegurar una educació inclusiva de qualitat i gratuïta a tots els nivells educatius, prestant atenció a la diversitat de necessitats educatives de l'alumnat amb discapacitat, mitjançant la regulació de suports i ajustos raonables, a càrrec de professionals especialitzats que hauran de rebre informació i formació contínua.

A més, estableix com a regla general l'escolarització en centres educatius ordinaris i altres dispositius, i com a excepció, l'escolarització en centres d'educació especial.

LLEI DE LES LLENGÜES DE SIGNES (LSEYMACO)

L'art. 7 de la Llei 27/2007, de 23 d'octubre, per la qual es reconeixen les llengües de signes espanyoles i es regulen els mitjans de suport a la comunicació oral de les persones sordes, amb discapacitat auditiva i sordcegues estableix que l'administració educativa disposarà

dels recursos necessaris per a l'aprenentatge de les llengües de signes per a l'alumnat sord i sordcec i models educatius bilingües en determinats centres, de lliure elecció per a ells i els seus representants.

A més, l'Administració educativa podrà oferir l'aprenentatge de les llengües de signes com a assignatura optativa per al conjunt de l'alumnat. Així mateix, aquella establirà els requisits necessaris perquè els professionals exerceixin en l'àmbit educatiu, així com la seva formació contínua.

PRINCIPALS LLEIS EDUCATIVES: LOE I LOMLOE

Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (LOE), modificada parcialment per la Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa (LOMCE) conté entre els seus principis i objectius, l'organització i funcionament del sistema educatiu, l'atenció a la discapacitat per assegurar la igualtat d'oportunitats, la no discriminació i l'accessibilitat universal de l'alumnat amb necessitats educatives especials en les diferents etapes educatives.

La Llei Orgànica 3/2020, de 29 de desembre (LOMLOE), per la qual es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (LOE) i deroga la LOMCE. La seva entrada en vigor va ser el 19 de gener de 2021 i estableix un calendari d'implantació progressiu.

En relació a les necessitats educatives especials, la LOMLOE opta per l'escolarització dels l'alumnat amb discapacitat en centres educatius ordinaris i estableix l'escolarització en centres educatius especials per a aquell alumnat que necessiti d'atenció molt especialitzada, que podran fer la funció de centres de referència i suport als centres ordinaris.

L'Administració educativa tindrà un termini de 10 anys per dotar dels recursos necessaris als centres ordinaris per a atendre en les millors condicions a l'alumnat amb discapacitat.

Llei Orgànica 5/2002 de 19 de juny de les Qualificacions i de la Formació Professional (FP)* (Existeix un Projecte de Llei Orgànica d'Ordenació i Integració de la Formació Professional, setembre 2021)

L'**art. 12** estableix que l'Administració educativa competent en matèria d'FP adaptarà les ofertes formatives a les necessitats específiques dels joves amb discapacitat per facilitar la seva integració i inclusió laboral i social.

Llei Orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'Universitats –LOU-, modificada per la Llei Orgànica 4/2007 de 12 d'abril –LOMLOSU-* (Existeix un Avantprojecte de Llei Orgànica del Sistema Universitari –LOSU-, agost 2021)

Ley Orgànica 6/2001, de 21 de diciembre, de Universidades –LOU-, modificada por la Ley Orgànica 4/2007 de 12 de abril –LOMLOSU-* (Existe Anteproyecto de Ley Orgànica del Sistema Universitario –LOSU-, agosto 2021)

Principalment, la disposició addicional vint-i-quatrena indica que les universitats han de garantir la igualtat d'oportunitats i no discriminació per raó de discapacitat de l'alumnat universitari.

A més, aquelles promouran accions per afavorir que l'alumnat amb discapacitat disposi dels mitjans, suports i recursos que assegurin la igualtat real i efectiva d'oportunitats en relació amb els altres.

ÀMBIT AUTONÒMIC

LLEI CATALANA D'EDUCACIÓ

Llei d'educació 12/2009, de 10 de juliol (LEC)

Disposa que l'atenció educativa de tot l'alumnat es regeix pel principi d'inclusió, i es defineixen els criteris d'organització pedagògica que han de facilitar l'atenció educativa de tot l'alumnat i, en particular, d'aquell que pot trobar més barreres en l'aprenentatge i la participació, independentment de les seves condicions i capacitats, apostant per l'escolarització ordinària.

LLEI CATALANA INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA

Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència

Estableix en l'**art. 50** que els nens i els adolescents amb discapacitat tenen dret a gaudir d'un sistema educatiu inclusiu, amb accés a l'educació obligatòria en igualtat de condicions que els altres membres de la comunitat, sense exclusió per raó de discapacitat, i també tenen dret als ajustos i suports necessaris per aconseguir el màxim desenvolupament acadèmic, personal i social.

LLEI DE LA LLENGUA DE SIGNES CATALANA

Llei 17/2010, de 3 de juny, de llengua de signes catalana

L'**art. 5** indica que l'Administració educativa ha de garantir la informació a les famílies sobre les diferents modalitats educatives existents per escollir el tipus d'escolarització per a l'alumnat, com són la modalitat educativa oral o la modalitat educativa bilingüe -llengua oral i llengua de signes catalana-, juntament amb les llengües cooficials a Catalunya.

A més, aquella ha de difondre l'existència de la llengua de signes catalana i ha de facilitar el seu aprenentatge a tot l'alumnat i persones adultes, siguin o no persones sordes o sordcegues.

LLEI CATALANA D'ACCESSIBILITAT

Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat

L'**art. 32** disposa que l'Administració educativa ha de garantir a les famílies o representants d'alumnat la informació sobre les modalitats educatives per a la seva escolarització, perquè puguin escollir lliurement entre la modalitat educativa oral o la bilingüe en determinats centres i ha de garantir també l'aprenentatge i el ús de la modalitat triada.

Així mateix, l'Administració educativa ha de garantir a l'alumnat sord i sordcec un procés educatiu adequat que tingui en compte la seva diversitat funcional i permeti ajustar l'accés a la comunicació i el currículum a les seves necessitats individuals.

L'objectiu de la llei és aconseguir una societat inclusiva i accessible que permeti avançar cap a la plena autonomia de les persones, eviti la discriminació i faciliti la igualtat d'oportunitats de totes les persones, especialment per a les persones amb discapacitat.

DECRET CATALÀ D'EDUCACIÓ INCLUSIVA

Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, que desenvolupa la LEC

L'esmentada norma estableix que els centres educatius públics garanteixen una atenció educativa inclusiva de qualitat per a tot l'alumnat en totes les etapes educatives no universitàries, el disseny universal de l'aprenentatge, així com diferents mesures i suports adaptats a les seves característiques i necessitats.

L'atenció inclusiva es realitzarà per mitjà dels recursos necessaris, personals, metodològics i tecnològics, per assegurar l'accessibilitat universal a el currículum i promoure una millor adequació entre les capacitats dels alumnes i el context educatiu.

Finalment, disposa l'escolarització en centres educatius ordinaris -i altres dispositius- com a regla general, i l'escolarització en centres d'educació especial, com a excepció.

Annex 3

Al·legacions i observacions a l'Avantprojecte de Llei catalana de la Comunicació Audiovisual

La Federació de Persones Sordes de Catalunya (FESOCA) que representa el conjunt d'associacions de persones sordes d'arreu de Catalunya i a les persones sordes en general, i vetlla pels drets d'aquestes ve a formular les següents al·legacions i observacions a

l'Avantprojecte de Llei catalana de la Comunicació Audiovisual que ha elaborat Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya:

1.- INTRODUCCIÓ: INCOMPLIMENT DE L'OBJECTIU DE L'AVANTPROJECTE DE LLEI

A la memòria i a la documentació annexa com l'informe jurídic preliminar del present Avantprojecte s'estableix que l'**objectiu** que es pretén amb la seva elaboració és modificar integralment la legislació actual en matèria de comunicació audiovisual actualitzant el marc establert en la llei vigent i adaptant-lo al context actual de l'espai català de comunicació tot transposant la Directiva 2018/1808, del Parlament Europeu i del Consell, de 14 de novembre de 2018, sobre comunicació audiovisual europea.

Aquesta Directiva respon a la transformació d'aquest sector en l'àmbit europeu i el Govern català, en el marc de l'obligació que té de transposar aquesta normativa juntament amb l'Estat espanyol inclou un nou enfocament en què el català sigui una llengua objecte de respecte i protecció reforçada, pel que fa al seu ús, coneixement i aprenentatge com també ho sigui l'aranès al seu àmbit territorial d'ús, davant el risc de minva de la presència lingüística d'aquestes llengües a l'entorn audiovisual tant autonòmic com local. Així, el Govern de la Generalitat, Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) i ens locals ho han de fer dins l'àmbit de les seves respectives competències, referenciades al TÍTOL 3 d'aquest text–així com a d'altres entorns però que no son objecte del present Avantprojecte- tant al nostre país com fora d'aquest.

Segons la Directiva esmentada es preveu incidir sobre la garantia d'accés als mitjans de comunicació per a les persones amb discapacitat i el desenvolupament d'aquests aspectes s'ha de fer en el marc de l'assumpció de competències que té la Generalitat de Catalunya.

És important destacar que la transposició de la Directiva no es limita al compliment d'una mera obligació formal, ja que ha de comportar una incorporació efectiva del contingut de la directiva, de manera que l'ordenament jurídic intern reflecteixi i reconegui efectivament el quantum de drets que aquella estableix, tal i com indica la documentació annexa a aquest Avantprojecte, que remet en aquest sentit a l'Annex 2 sobre les modificacions introduïdes per la Directiva

Segons l'article 2.1 de la Directiva esmentada, els estats membres havien d'adoptar les mesures necessàries per a la seva transposició amb anterioritat al 19 de setembre de 2020, obligació aquesta que ha estat incomplerta en el cas del Regne d'Espanya, la qual cosa ha comportat l'obertura del corresponent procediment d'infracció per part de la Comissió Europea.

Doncs bé, com a punt de partença per assolir l'objectiu pretès pel Govern de la Generalitat en relació al present Avantprojecte, elaborat a iniciativa del Departament de la Presidència, un executiu autonòmic com és el Govern de la Generalitat –i la resta de poders públics de Catalunya, com és el cas dels ens locals també- ha d'incloure la llengua de signes catalana (LSC) com a llengua que ha de ser objecte d'ensenyament, protecció i respecte tal i com es determina a l'art. 50.6 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (EAC).

La LSC és el sistema lingüístic que utilitzen les persones sordes com també les persones sordcegues amb certes adaptacions així com el conjunt de persones oïdores de l'entorn familiar i professionals i la resta de la societat que hi té interès en el seu aprenentatge, coneixement i ús, diferents sectors de la realitat com és el de l'audiovisual, al territori de Catalunya.

La LSC constitueix un patrimoni lingüístic cultural i immaterial del territori de Catalunya que els poders públics no només han de visibilitzar sinó que han de dur a terme polítiques públiques i altres accions per evitar la seva minorització, com li pot succeir al català i també a l'aranès, tot i que el grau de risc és molt major en el cas de la LSC, com s'ha pogut comprovar des del propi Govern en no incloure la LSC entre els objectius d'aquest Avantprojecte i en fer només un esment a l'art. 11 del mateix.

La LSC és una llengua viva, dinàmica i rica que forma part de la diversitat lingüística i cultural del nostre país, juntament amb el català i l'aranès, al seu àmbit territorial d'ús, i que ha de seguir un procés de normalització institucional i social a través del seu impuls per mitjà d'una regulació com la que es pretén abordar amb el present Avantprojecte.

La LSC és considerada un bé patrimonial que juntament amb totes les seves manifestacions lingüístiques i culturals, constitueixen un valor afegit en el marc de la llengua i cultura catalanes.

El canvi en els hàbits de consum tant en la programació de continguts lineals com a la carta s'ha reflectit clarament en productes i serveis de consum audiovisual en LSC, i cal l'impuls de l'alfabetització mediàtica que pretén fer el Govern per mitjà de la presència de la LSC, també.

Com s'estableix al preàmbul del present Avantprojecte, l'oferta audiovisual en llengua catalana està en una posició de clar desavantatge, doncs encara ho està més la LSC; les necessitats i preferències de la ciutadania pels continguts audiovisuals en català i aranès, ha d'incloure necessàriament el consum de continguts audiovisuals en LSC; l'obligació que s'estableix a l'Avantprojecte de fomentar l'ús del català i l'aranès en l'entorn digital i en els sistemes operatius i equips de consum de continguts audiovisuals, i la previsió de l'establiment de mesures de foment, promoció i protecció de l'ús de la llengua catalana i aranesa als mitjans de comunicació i la promoció de l'espai audiovisual català en l'àmbit lingüístic català, ha d'incloure també necessàriament la presència real i efectiva de la LSC lluny d'incloure només un article que tracta sobre l'accessibilitat informativa i comunicativa als mitjans audiovisuals, en LSC.

Un avantprojecte d'aquestes característiques i d'aquest calat no pot ni obviar ni excloure el règim jurídic que li correspon a la LSC en els mitjans audiovisuals com a part integrant de la riquesa i diversitat lingüística del nostre país.

És intolerable que després de 17 anys no s'hagi canviat ni una coma al punt de l'article que tracta d'una suposada accessibilitat a la informació i a la comunicació en LSC. Només s'ha canviat el número de l'article i s'ha inclòs el terme *persones amb discapacitat*, però la regulació sobre l'accessibilitat comunicativa en LSC -com també en relació a la subtitulació i

l'audiodescripció- és exactament la mateixa, i no es fa cap esment als serveis d'interpretació de la LSC com gràficament es pot llegir a continuació:

Llei 22/2005, del 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya

Art. 84 Accés de les persones amb discapacitat a la comunicació audiovisual

1. Els prestadors de serveis de comunicació audiovisual, amb l'objectiu de fer efectiu l'accés als continguts audiovisuals, tenen les obligacions següents:

b) Incorporar progressivament, en el cas de prestadors de serveis televisius, en llur programació la subtitulació per a persones sordes, la llengua de signes catalana i l'audiodescripció per a persones cegues, per tal d'afavorir l'accés de les persones amb discapacitat a la comunicació audiovisual.

Avantprojecte de Llei XXX/2022 de la comunicació audiovisual de Catalunya

Article 11 Accés de les persones amb discapacitat a la comunicació audiovisual

1. Els prestadors de serveis de comunicació audiovisual, amb l'objectiu de fer efectiu l'accés de les persones amb discapacitat als continguts audiovisuals, tenen les obligacions següents:

d) incorporar progressivament, en el cas de prestadors de serveis televisius, en llur programació, la subtitulació per a persones sordes, la llengua de signes catalana i l'audiodescripció en llengua catalana per a persones cegues, per tal d'afavorir l'accés de les persones amb discapacitat a la comunicació audiovisual.

Amb tots els canvis socials i culturals que s'han dut a terme en aquests 17 anys no és acceptable de cap de les maneres que es reproduïxi literalment la regulació de la Llei del 2005. Fer-ho és renegar del català des del propi teixit institucional i transcriure un apartat de la legislació actual al nou avantprojecte és vulnerar l'estatus de la LSC i discriminar el conjunt de persones usuàries d'aquesta llengua, que és una llengua en català.

Una de les fites fonamentals que té el Govern català amb la tramitació d'aquest Avantprojecte de Llei és realitzar totes les accions necessàries davant el Govern de l'Estat per a defensar un model audiovisual català reforçat i és per aquest motiu que la LSC no pot quedar tan perjudicada com fa la regulació actual del 2005 i com pretén fer la futura regulació amb unes prescripcions tan ambigües com laxes, tan genèriques com programàtiques, tan poc garantides com amenaçants per a una llengua en català com és la LSC.

És per això que a continuació fem un conjunt **d'al·legacions i observacions concretes** al present Avantprojecte de les que sol·licitem el seu estudi i la seva consideració, ja que amb el canvi de paradigma que estan adoptant amb el seu contingut, i amb les seves previsions legals des del Departament de la Presidència i des del Govern de la Generalitat estan abocant a la LSC a un estatus institucional públic de minorització i condemna envers la

mateixa, pel que demanem la incorporació de les esmenes que presentem en aquesta fase de consulta i audiència pública.

2.- AL.LEGACIONS I OBSERVACIONS A L'ARTICULAT I RESTA DE DISPOSICIONS

Els títols i capítols apareixen en *negreta i cursiva*, el contingut literal de l'articulat i la resta de disposicions, només en *cursiva*, i les al·legacions i observacions estan en color blau.

TÍTOL 1 Disposicions generals

CAPÍTOL 1 Objecte, definicions, àmbit d'aplicació

Article 1 Objecte

Aquesta llei té per objecte:

d) El foment de la presència de la llengua catalana i de l'aranès als serveis de comunicació audiovisual a petició, a les xarxes socials i a les indústries audiovisuals.

S'ha d'incloure la presència de la LSC tant pel que fa a continguts lineals com a la carta i tant als mitjans de comunicació televisius com a les xarxes socials, pels motius exposats a la introducció, que ha d'incloure la previsió de programació directament en LSC als serveis audiovisuals de comunicació, com a manifestació lingüística i cultural que neix de la Comunitat sorda catalana i genera interès en el conjunt de la ciutadania en general.

CAPÍTOL 2 Principis orientadors de la prestació dels serveis de comunicació audiovisual

Article 5 Llibertat de comunicació audiovisual

3. Els continguts difosos pels serveis de comunicació audiovisual no han d'incitar al maltractament, la violència o la crueltat envers els animals, ni a causar danys al medi ambient o als béns històrics, patrimonials i culturals

La LSC és un bé patrimonial pel que tant els serveis de comunicació audiovisual lineals com a la carta han d'evitar causar danys envers la llengua i això passa per tenir un coneixement i formació a nivell institucional i com a prestadors de serveis audiovisuals, tant públics com privats, sobre la cultura, la identitat lingüística i l'ús correcte del llenguatge inclusiu referit tant a la LSC, a les persones sordes, a les persones sordcegues i a la Comunitat Sorda i Sordcega, en general.

Val a dir que no hem indicat la referència a les persones sordcegues a tot l'articulat sobre el que fem al·legacions i observacions però sol·licitem que siguin considerades i incloses en aquells apartats a les que han de ser destinatàries i subjectes de drets

En relació a l'ús correcte i no discriminatori del llenguatge inclusiu indiquem com a referència la [Guia de llenguatge inclusiu en el tractament de persones amb discapacitat. Llengua catalana \(gencat.cat\)](#). Aquesta guia va ser una iniciativa del Departament de Cultura en què la FESOCA juntament amb d'altres entitats hi van participar. Difondre l'ús correcte del llenguatge en relació a les persones sordes i a les persones sordcegues és una manera de normalitzar l'ús d'una llengua.

Article 6 Pluralisme

1. La comunicació audiovisual que es presta en l'àmbit d'aquesta llei ha de garantir el pluralisme, és a dir, l'existència d'una oferta de continguts diversificada des del punt de vista polític, religiós, social, lingüístic i cultural, a càrrec d'una pluralitat d'operadors, tant públics com privats.

Tal i com s'ha indicat a la introducció, la LSC forma part d'aquest pluralisme lingüístic i cultural al territori de Catalunya, pel que ha de quedar inclosa com a tal, així com també s'han d'incorporar els serveis d'interpretació de LSC en el marc de l'oferta de la programació audiovisual i en general dels serveis de comunicació audiovisual en sentit ampli.

La manera de garantir aquest pluralisme és per mitjà de la programació de continguts sobre la idiosincràsia de la Comunitat sorda, directament en LSC, com per mitjà de serveis d'interpretació de LSC en l'oferta de programació diversa destinada a tota la població en general.

La manera de fer-ho no és per mitjà d'una regulació genèrica, ambigua i idèntica a la de fa 17 anys (art. 11, que més endavant serà objecte d'observació per l'entitat) sinó amb un calendari específic que contingui uns terminis de compliment reals i efectius pel que fa a la incorporació de la LSC i dels serveis d'interpretació d'LSC. Alternativament, si no es pot incorporar aquest calendari a aquesta norma legal, que s'incorpori en un text reglamentari o a una instrucció de caràcter vinculant, però s'ha d'incorporar una previsió específica amb dades quantitatives i qualitatives.

Les instruccions publicades a les que ha tingut accés la FESOCA només indiquen en una sola línia la referència a la LSC i no regulen un règim de dotació de productes i serveis en LSC ni de serveis d'interpretació d'LSC pel que cal que aquesta normativa de desenvolupament se la doti d'un contingut real i efectiu amb la previsió de les dades quantitatives i qualitatives esmentades.

L'oferta de continguts audiovisuals ha d'incloure una part de programació política, institucional, d'oci, esports, social, lingüístic i cultural, etc., directament en LSC i una altra part de la programació genèrica ha de ser accessible a la informació i a la comunicació per mitjà de serveis professionals d'interpretació d'LSC, a banda de a través d'altres sistemes de suport a la comunicació oral, auditiva i de fàcil lectura i comprensió si s'escau.

Article 8 Igualtat de tracte i no-discriminació

1. La prestació de serveis de comunicació audiovisual i de serveis de plataforma de vídeos ha de respectar el dret de les persones a la igualtat de tracte i a viure amb dignitat, i evitar tota forma de discriminació i estigmatització en el tractament de la informació, en els continguts i en la programació, inclosos els missatges comercials i la publicitat.

La prestació de serveis de comunicació audiovisual i de serveis de plataforma de vídeos i els prestadors del servei, tant públics com privats, han de respectar la cultura, la identitat lingüística i l'ús correcte del llenguatge inclusiu referit tant a la LSC, a les persones sordes, a les persones sordcegues i a la Comunitat Sorda i Sordcega en general, tot evitant la discriminació per raó de llengua i identitat i tot evitant l'estigmatització del col·lectiu de persones sordes i sordcegues.

2. A aquests efectes, els prestadors públics i privats de serveis de comunicació audiovisual subjectes a aquesta llei s'han d'atènyer a allò que disposa la legislació antidiscriminatòria, i en particular, la garantia dels drets dels col·lectius afectats per qualsevol dels motius de discriminació a què fa referència l'article 1 de la Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació.

Recordem que la Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació - i el reglament de desenvolupament que està en procés d'aprovació - és una norma legal que prohibeix la discriminació per identitat lingüística i cultural així com per raó de discapacitat i de la que la FESOCA ha participat tant en les diferents fases fent alegacions i observacions, pel que el present Avantprojecte no pot incloure una discriminació directa o indirecta fent una previsió de la LSC tan laxa, genèrica i ambigua, com tampoc dels serveis d'interpretació així com d'altres mitjans de comunicació oral, visuals, auditius, escrits, si s'escauen.

3. En particular, els continguts emesos per aquests prestadors han de garantir la presència, la representativitat, la visibilitat i els referents positius dels col·lectius esmentats al paràgraf anterior, així com evitar la pressió estètica, en particular sobre dones, adolescents i infants, i la reproducció dels cànons estètics que produeixen i perpetuen els estereotips i les discriminacions de gènere, racials, estètiques, homofòbiques, transfòbiques i/o capacitistes.

Hi ha operadors i destinataris d'aquesta futura llei que no tenen perquè saber a què es refereix el terme *capacitistes* pel que proposem que hi hagi un aclariment indicant discriminació per raó de discapacitat. Per evitar aquest tipus de discriminació i/o dany al col·lectiu de persones sordes i sordcegues cal tenir coneixements i formació en matèria d'identitat lingüística i cultural així com en general en matèria de discapacitat i cal fer utilitzar correctament el llenguatge inclusiu en la línia ja comentada i amb la font de referència que hem indicat anteriorment.

4. Correspon a l'Administració de la Generalitat i al Consell de l'Audiovisual de Catalunya, en l'àmbit de les seves competències :

a) adoptar totes les mesures adequades, incloses la promoció de l'adopció de codis de conducta, campanyes de conscienciació i formació i si s'escau, la imposició de sancions i la retirada de continguts discriminatoris, en els termes establerts en aquesta llei, per tal de garantir que els continguts emesos respectin els drets i garanties esmentats en els apartats 1,2 i 3 d'aquest article.

b) garantir que els mitjans de comunicació audiovisual no difonguin continguts que justifiquin o banalitzin qualsevol forma de violència masclista, LGBTIfòbica, racista o capacitista o que incitin a practicar-la.

c) vetllar pel respecte a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge de les víctimes i de les seves famílies, amb l'objectiu de garantir la no revictimització i de no interferir en el seu procés de recuperació.

Ha de ser per tant l'Administració de la Generalitat, i els ens locals, i al Consell de l'Audiovisual de Catalunya els que han d'assumir la competència sobre l'ús correcte del llenguatge inclusu i adoptar totes les mesures adequades en relació a la LSC, als serveis d'interpretació i en relació a la resta de mitjans de suport a la comunicació oral en català (subtitulació i audiodescripció) donat que la LSC forma part del patrimoni lingüístic i cultural de Catalunya com ho és el català i l'aranès també.

Article 11 Accés de les persones amb discapacitat a la comunicació audiovisual

1. Els prestadors de serveis de comunicació audiovisual, amb l'objectiu de fer efectiu l'accés de les persones amb discapacitat als continguts audiovisuals, tenen les **obligacions** següents:

a) establir els mecanismes tècnics pertinents per a garantir l'accés.

b) garantir que els serveis d'accés mitjançant pàgines web siguin accessibles.

c) garantir que les guies electròniques de programació estiguin sincronitzades amb els programes i continguts que s'emeten i que aquestes guies informin de les mesures d'accessibilitat d'aquests programes i continguts audiovisuals.

d) incorporar progressivament, en el cas de prestadors de serveis televisius, en llur programació, la subtitulació en català per a persones sordes, la llengua de signes catalana i l'audiodescripció en llengua catalana per a persones cegues.

e) establir mecanismes per garantir que la informació relativa a situacions d'emergència, incloses les comunicacions i anuncis públics en situacions de catàstrofes naturals, que es faci pública a través de serveis de comunicació audiovisual, es faciliti de manera que sigui accessible.

No hi ha cap referència als serveis d'interpretació d'LSC en aquest article i no és el mateix oferir continguts audiovisuals en LSC directament com oferir-los per mitjà de professionals de la interpretació d'LSC que fan de pont de comunicació entre interlocutors que no

comparteixen el mateix codi lingüístic (promotors de l'oferta comunicativa audiovisual i destinataris de la mateixa) i requereixen de persones professionals que reproduïxin els missatges en llengua oral o escrita catalana a la LSC i viceversa, pel que a més de la referència de la incorporació de la LSC cal afegir la incorporació de serveis d'interpretació d'LSC.

2. Els supòsits, les condicions i els percentatges d'aplicació de les obligacions establertes en l'apartat 1 els concreta el Consell de l'Audiovisual de Catalunya mitjançant una instrucció, en funció de les diferents característiques del servei, i també el ritme d'implantació progressiva.

Les instruccions publicades a les que ha tingut accés la FESOCA, -en tant que entitat representativa de les associacions de persones sordes de Catalunya-, només indiquen en una sola línia redactada la referència a la LSC i no regulen un règim de dotació de productes o serveis en LSC ni de serveis d'interpretació d'LSC pel que cal que aquesta normativa de desenvolupament se la doti d'un contingut real i efectiu amb la previsió de les dades quantitatives i qualitatives esmentades.

3. Als efectes d'afavorir el compliment de les obligacions establertes en l'apartat 1, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya i l'Administració de la Generalitat de Catalunya, en l'àmbit de les seves competències respectives, han de promoure l'adopció, per part dels prestadors de serveis de comunicació audiovisual, de plans d'accessibilitat. Aquests plans han d'anar orientats a augmentar de forma continua i progressiva l'accessibilitat als seus serveis per a les persones amb discapacitat i s'han de comunicar al Consell de l'Audiovisual de Catalunya.

Amb la propera aprovació del Codi d'Accessibilitat a Catalunya, -projecte de decret en el que ha estat participant l'entitat des del 2018- hi ha un conjunt d'obligacions dirigides tant a les institucions públiques com a les empreses privades que provenen de les directrius de la Convenció de la ONU dels Drets de les Persones amb Discapacitat.

Aquesta constitueix un tractat internacional d'obligat compliment, ratificat per l'Estat espanyol i, per tant, per Catalunya, que garanteix la protecció de la identitat lingüística i cultural i l'accessibilitat informativa i comunicativa en llengua de signes i per mitjà dels serveis d'interpretació i obliga als Estats membre a l'adaptació de les normatives nacionals.

També ho haurà de fer aquest Avantprojecte, tal i com ja es fa referència en diferents apartats de la memòria d'impacte i l'informe jurídic sobre l'esmentat l'Avantprojecte pel que fa l'adaptació de normativa europea i internacional. Donat aquest context normatiu, el present Avantprojecte que molt probablement veurà la llum en forma de llei posteriorment a l'aprovació del Codi d'Accessibilitat, haurà de revisar i adaptar el seu contingut si no vol contenir un conjunt de disposicions normatives contràries a normes superiors en la jerarquia normativa.

4. El Consell de l'Audiovisual de Catalunya ha de posar a disposició del públic per a la seva consulta en línia un punt de contacte, de fàcil accés per a les persones amb discapacitat, per a facilitar informació i rebre queixes sobre qüestions referents a l'accessibilitat.

L'experiència que tenim sobre els punts de contacte i informatius per adreçar consultes o queixes s'han demostrat inaccessibles pel conjunt de persones que utilitzen la LSC donat que no son presentacions en suport signats en LSC ni estan en formats de fàcil lectura i comprensió pel que en el marc de l'obligació que encomana aquest Avantprojecte al CAC, haurà de complir de manera real i efectiva amb la mateixa incorporant aquestes mesures d'accessibilitat esmentades en aquest paràgrafs.

Pel que fa a l'al·legació principal que formulem sobre aquest article cal expressar que conté una regulació idèntica a la de fa 17 anys pel que fa a la LSC; que a més, no fa cap referència als serveis d'interpretació d'LSC, i que és un article en què totes les previsions que fa en relació a l'accessibilitat informativa i comunicativa en LSC i a la resta de mesures son previsions genèriques i ambigües que no contenen tals supòsits, condicions i percentatges concrets.

Seguint amb l'al·legació de tancament sobre aquest article, tot i que es tracti d'una llei que hagi de ser concretada i desenvolupada, a través d'una instrucció de caràcter vinculant, que tal i com es preveu al nou article 10.3 de la Llei 2/2000, de 4 de maig, del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, les instruccions tenen el caràcter de normes reglamentàries.

Si per qüestions de complexitat tècnica i no adequació en l'elecció del tipus de normativa no es pot desplegar el contingut esmentat en aquesta llei i s'ha de fer a través d'una instrucció del CAC, urgeix que aquesta concreti supòsits, condicions i percentatges que garanteixin la presència de la LSC i la interpretació d'LSC als serveis de comunicació audiovisual, entesos en sentit ampli.

Article 12 Actuació en casos d' incitació a la violència i a l'odi en els serveis de comunicació audiovisual

1. El Consell de l'Audiovisual de Catalunya ha de vetllar perquè els continguts difosos pels serveis de comunicació audiovisual compresos en aquesta llei no incloguin: a) Incitació a la violència o difusió de discursos d'odi dirigits contra un grup de persones o un membre d'un grup per raó de raça, origen territorial, nacional, ètnic o social, sexe, gènere, orientació sexual o identitat de gènere, edat, característiques genètiques, aparença física, llengua, religió o creences, opinions polítiques o de qualsevol altra mena, pertinença a una minoria nacional, situació familiar, malaltia o **minusvàlua**, o qualsevol altre motiu discriminatori d'acord amb el marc legal vigent.

Aquest terme va quedar superat després de la derogació de la Llei d'Integració Social del Minusvàlid (1982) i cap institució, entitat o persona utilitza aquesta terminologia (veure la guia de llenguatge inclusiu sobre l'ús de terminologia correcta). Aquest terme s'ha de substituir pel de *discapacitat*. El terme *diversitat funcional* no s'accepta a nivell normatiu per ser ambigu (veure també les explicacions que es donen a la guia esmentada).

Sobre l'oferta de continguts inclusius en LSC i per mitjà de serveis d'interpretació d'LSC veure els arguments donats sobre la prohibició de discriminació lingüística i per raó de discapacitat, mencionats als arts. 5 i 8.

CAPÍTOL 3

Drets de la ciutadania envers els mitjans de comunicació

Article 14 Lliure elecció

1. Tota la ciutadania té dret a escollir lliurement els serveis de comunicació audiovisuals que volen rebre sense que els prestadors privades i els poders públics puguin substituir llurs decisions.

El mateix Avantprojecte està incomplint aquest dret envers les persones sordes que es comuniquen en LSC i també accedeixen a la informació i a la comunicació audiovisual a través dels serveis d'interpretació de LSC així com aquelles persones usuàries que escullen la LSC per accedir als continguts audiovisuals.

Com que els serveis de comunicació audiovisuals directament en LSC no existeixen, i a través de serveis d'interpretació son molt reduïts, aquesta part de la ciutadania no pot escollir lliurement el que veu, produint-se una discriminació directa que prové de l'omissió d'aquesta mateixa norma i que per mandat europeu i internacional està prohibida pel que la incorporació de continguts audiovisuals on la llengua d'emissió i recepció és la LSC i l'ampliació dels serveis d'interpretació d'LSC s'ha de donar de manera real i efectiva i és urgent que es faci una revisió d'aquesta previsió del dret de lliure elecció que s'està negant o reduint a una part de la població.

2. A aquests efectes, els prestadors, públiques i privades, de serveis de comunicació audiovisual han de donar a conèixer amb l'antelació suficient, el contingut de la seva programació i el seu horari d'emissió. Correspon al Consell de l'Audiovisual de Catalunya de determinar, mitjançant instrucció, les condicions en les que es pot fer efectiu aquest dret.

En el cas de la programació en LSC - inexistente a l'actualitat i tantes vegades demandada pel col·lectiu de persones sordes i en general per la Comunitat Sorda- i en el cas de la programació interpretada en LSC, s'ha de concretar què vol dir el concepte jurídic indeterminat *antelació suficient*, que genera inseguretats jurídiques, i a més la concreció de l'abast si es fa a través d'una instrucció ha de tenir caràcter vinculant com el tipus d'instruccions a què fa referència el nou article 10 ter de la Llei 2/2000, de 4 de maig, del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, ja que trobem instruccions que es limiten a aspectes merament organitzatius, que tenen caràcter intern i en alguns casos tenen una projecció externa envers les persones particulars.

4. Així mateix, el Govern de la Generalitat i el Consell de l'Audiovisual de Catalunya han de promoure que els operadors disposin de guies electròniques de programació (EPG), d'interfícies de programa d'aplicacions (API) o altres sistemes d'accés perquè es faciliti l'accés a aquests recursos en condicions raonables, justes i no discriminatòries.

Sol·licitem que s'inclougui a aquest punt 4 la referència a *inclusives* a l'última part del paràgraf quedant així " *l'accés a aquests recursos en condicions raonables, justes, **inclusives** i no discriminatòries*".

D'aquesta manera s'incorpora la previsió que fa la normativa europea en matèria d'accessibilitat web i aplicacions mòbils i tant el Govern com el CAC adopten la regulació de la DIRECTIVA (UE) 2016/2102 DEL PARLAMENT EUROPEU I DEL CONSELL de 26 d'octubre del 2016 sobre l'accessibilitat dels llocs web i aplicacions per a dispositius mòbils dels organismes del sector públic, per mitjà d'un acte de transposició estatal que inclou, també l'harmonització de l'ordenament jurídic català en matèria d'accessibilitat digital.

Article 15 Dret a la veracitat informativa; Article 16 Drets de rectificació i rèplica; Article 17 Participació Ciutadana; Article 18 Dret a la informació sobre el sector audiovisual; Article 19 Foment de la cultura audiovisual; Article 20 Protecció del patrimoni audiovisual català

Cal garantir que tots aquests drets del CAPÍTOL 3, siguin accessibles per mitjà de la LSC o per mitjà de serveis d'interpretació d'LSC, per mitjà de suports de fàcil lectura i comprensió, i per mitjà de suports a la comunicació oral i auditiva (subtitulació i audiodescripció), ja que si no és així s'està violant el contingut de la Llei 17/2010 de 3 de juny de la LSC i el contingut de la Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació, quan el present Avantprojecte ja ho prohibeix.

Article 21 Alfabetització mediàtica

1. *El Consell de l'Audiovisual de Catalunya i els departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, en l'àmbit de les seves competències respectives, han d'impulsar l'alfabetització mediàtica a tots els nivells de l'ensenyament i han de promoure la seva extensió al conjunt de la societat, mitjançant polítiques públiques, estratègies i pràctiques obertes a tota la ciutadania, des dels infants fins a la gent gran.*

2. *Els prestadors dels serveis de comunicació audiovisual han de cooperar amb els diversos agents socioculturals implicats en l'educació en comunicació per tal de promoure l'alfabetització mediàtica.* 3. *Els prestadors dels serveis de comunicació audiovisual que són objecte d'aquesta llei han de prevenir la desinformació i garantir, en les informacions que difonen, la preferència dels continguts amb base científica.*

Aquest impuls, en termes d'obligació que prescriu el present Avantprojecte, ha d'incloure necessàriament la seva accessibilitat per mitjà de la LSC i dels serveis d'interpretació d'LSC, en tant que si aquesta alfabetització no és accessible, l'administració està provocant una discriminació de la població com són les persones sordes, les persones sordcegues en tant que les està exclouent o les està limitant en l'accés a aquest procés d'alfabetització digital impulsat pel CAC i els diferents departaments de la Generalitat.

L'administració no pot impulsar l'alfabetització digital deixant de banda a una part de la població a causa de la manca d'inclusió de mesures d'accessibilitat lingüística i comunicativa en LSC.

TÍTOL 2 Presència de les llengües catalana i occitana/aranesa en els serveis de comunicació audiovisual

CAPÍTOL 1 . Presència de les llengües catalana i aranesa en la programació dels mitjans de comunicació audiovisual de Catalunya

Article 25 Obligacions en relació a la presència de la llengua catalana i de l'aranès del servei públic de comunicació audiovisual de Catalunya i de les empreses privades prestadores de serveis de comunicació audiovisual amb subjecció al règim de llicència

4. El Consell de l'Audiovisual de Catalunya ha d'incloure l'ús de la llengua catalana o aranesa en percentatges superiors als establerts com un dels criteris en l'adjudicació de les llicències per a la prestació de serveis de comunicació audiovisual.

5. Els distribuïdors de serveis de comunicació audiovisual, d'acord amb els termes que estableix aquesta llei, han de garantir que la major part de canals que ofereixen siguin en català i a la Val d'Aran en aranès.

6. Els mitjans que integren el servei públic de comunicació audiovisual de Catalunya i els que operen a l'empara d'una llicència d'acord amb aquesta llei han de garantir que en la programació de música cantada hi hagi una presència adequada de cançons produïdes per artistes catalans i que com a mínim el vint-i-cinc per cent siguin cançons interpretades en llengua catalana o en aranès.

Pels raonaments donats en aquest document d'al·legacions i observacions s'ha d'incloure també la referència a la LSC i als serveis d'interpretació en LSC en aquest article, en tant que aquesta forma part de la pluralitat lingüística i cultural del territori de Catalunya i és una llengua que ha de ser objecte de protecció i respecte tal i com garanteix l'art. 50.6 EAC i regula la llei 17/2010 de 3 de juny de la LSC.

Article 26 Obligacions amb relació a la presència de la llengua catalana i de l'aranès en la comunicació audiovisual dels prestadors de serveis a petició i dels sotmesos al règim de comunicació prèvia

1. Els prestadors de serveis de comunicació audiovisual a petició i els sotmesos al règim de comunicació prèvia que tenen una audiència significativa a Catalunya, determinada d'acord amb els criteris establerts pel Consell de l'Audiovisual de Catalunya, han d'incorporar la versió en expressió original, doblada o subtitulada i audio-descrita en llengua catalana o en aranès, sempre que ja estiguin disponibles, als programes del seu catàleg.

2. Els programes en català i en aranès es consideren d'interès general.

3. Els prestadors han de dissenyar l'oferta dels seus productes de manera que es garanteixi que les versions en aquestes llengües tinguin l'adequada prominència en els seus catàlegs. El Consell Audiovisual de Catalunya ha de determinar mitjançant instrucció els criteris per garantir aquesta prominència.

Pels mateixos arguments que en el cas de l'article anterior els prestadors referenciats han d'incorporar la versió signada en LSC i no només la subtitulació i l'audiodescripció, això adquireix especial rellevància per evitar discriminacions entre sistemes de comunicació. No fer-ho és cometre una discriminació directa i un greuge comparatiu respecte d'aquests mitjans de comunicació oral i auditiva.

La instrucció esmentada a aquest apartat ha de ser una instrucció de caràcter vinculant i del tipus norma reglamentària tal i com s'estableix al nou article 10 ter de la Llei 2/2000, de 4 de maig, del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, i no un document genèric sense força normativa que denoti laxitud en cas d'incompliment.

Article 27 Mesures de foment, promoció i protecció de l'ús de les llengües catalana i aranesa a les indústries audiovisuals

1. Correspon a l'Administració de la Generalitat de Catalunya el foment, la promoció i la protecció del sector audiovisual, tant pel que fa a la indústria i el col·lectiu professional, com a la producció i la potenciació d'obres i continguts audiovisuals. A aquests efectes, ha de donar prioritat a les obres i continguts produïts originalment en català o aranès.

Cal afegir la referència final a la LSC pels motius adduïts anteriorment quedant la frase final així "A aquests efectes, ha de donar prioritat a les obres i continguts produïts originalment en català, aranès o en LSC".

2. A aquest efecte, es poden adoptar, entre d'altres, les mesures de foment següents:

- a) Línies d'ajut específiques per al desenvolupament de projectes i l'elaboració de guions.*
- b) Línies d'ajut per a la formació de professionals audiovisuals que intervenen en la producció d'obres audiovisuals catalanes.*
- c) Línies d'ajut a la producció en la versió original, al doblatge i a la subtitulació dels programes audiovisuals en aquestes llengües.*
- d) Mecanismes financers i de crèdit per a la distribució i la difusió d'obres audiovisuals produïdes a Catalunya.*
- e) Mesures de suport fiscal i mecenatge per a la producció i la coproducció d'obres audiovisuals catalanes.*

Pel que fa a les mesures concretes de foment cal afegir un apartat que inclogui específicament línies d'ajut tant pel que fa a la formació, com a la producció en LSC com a llengua 1 dels programes audiovisuals, entre d'altres. En sentit contrari s'estarà produint una discriminació directa en el propi text de l'Avantprojecte i una manca d'igualtat d'oportunitat respecte de les persones sordes i persones interessades que es comuniquen i accedeixen a la informació en LSC.

Al marge de les línies d'ajut que depenen de la conjuntura econòmica per la que travessa un país, cal finançar la producció de continguts audiovisuals en LSC i cal finançar la interpretació de continguts audiovisuals en LSC a través de partides pressupostàries específiques i

estables, autonòmiques i locals, a les que es refereixen respectivament l'art. 54 i l'art 57 del present Avantprojecte.

3. En l'aplicació d'aquestes mesures s'ha de donar preferència als productors independents.

4. L'Administració de la Generalitat de Catalunya pot establir ajuts públics i adoptar altres mesures de foment per a donar suport a la utilització de la llengua catalana i aranesa en la programació dels mitjans de comunicació audiovisual prestats per subjectes privats.

Cal estendre el suport econòmic a la utilització de la LSC per erradicar la discriminació directa en el propi text de l'Avantprojecte i per vetllar per una igualtat d'oportunitat respecte de les persones sordes i persones interessades que es comuniquen i accedeixen a la informació en LSC.

5. L'Administració de la Generalitat de Catalunya ha de promoure la utilització de la llengua catalana en els serveis a petició mitjançant l'adopció d'acords amb les empreses titulars d'aquests serveis o altres mesures de foment que es considerin oportunes.

Així mateix cal estendre aquesta previsió a entitats i empreses de serveis audiovisuals que disposen de persones professionals amb sordesa que es comuniquen en LSC que son expertes sobre aquesta matèria.

Article 28 Foment de l'ús del català i l'aranès a l'entorn digital

1. Els mitjans que integren el servei públic de comunicació audiovisual de Catalunya han d'impulsar l'adaptació dels seus continguts en llengua catalana o aranesa per a llur difusió en l'entorn digital, en qualsevol de les plataformes i formats existents.

2. L'Administració de la Generalitat ha d'establir una línia d'ajuts públics per als creadors i creadores de continguts en català o aranès a l'entorn digital, en particular els adreçats a infants i adolescents.

3. Així mateix, l'Administració de la Generalitat pot promoure acords amb altres entitats públiques o privades per a l'edició i la difusió de continguts en català o aranès adaptats a l'entorn digital.

Aquest impuls d'adaptació de continguts en llengua catalana o aranesa en entorns digitals s'ha d'estendre a la LSC de la mateixa manera que la línia d'ajuts a que fa referència l'article ha d'incloure la referència expressa a aquesta llengua en tant que la LSC és una llengua signada en català que forma part de la riquesa i la pluralitat lingüística i cultural al territori de Catalunya, que no pot quedar exclosa d'aquestes previsions sense comportar una discriminació directa provocada pel propi legislador.

Per últim la promoció d'acords amb altres entitats públiques o privades per a l'edició i difusió de continguts emessos en LSC i de continguts interpretats a la LSC a l'entorn digital s'ha d'estendre igualment, pels mateixos motius.

Article 29 Presència de la llengua catalana i de l'aranès a les xarxes socials

El Govern ha d'adoptar les mesures adequades per tal d'afavorir, estimular i fomentar l'ús del català i l'aranès a les xarxes socials.

Aquesta prescripció dirigida al Govern i redactada en forma de paràfrasi verbal d'obligació s'ha d'estendre a la LSC i a la interpretació d'LSC als mitjans de comunicació social i xarxes socials per fomentar i normalitzar l'ús de la mateixa i com a mesura d'accessibilitat a la informació i comunicació de les persones sordes i de les persones usuàries d'aquesta llengua, per evitar desinformació i apostar per l'alfabetització digital tot evitant la discriminació per raó d'ús d'una llengua en català com és la LSC.

Article 30 Drets lingüístics en relació als sistemes operatius i la utilització d' equips de consum de continguts audiovisuals

Els drets lingüístics en català i aranès a que fa referència aquest article han de comportar que les persones sordes siguin ateses i rebin la informació en LSC també, en tant que l'ús, coneixement, aprenentatge, entre d'altres, d'aquesta llengua s'emmarca dins dels drets lingüístics a que fa referència la Llei 17/2010 de 3 de juny, de l'LSC.

Article 31 Promoció de l'espai audiovisual català

Les mesures a que fa referència aquest article com a mandat del Govern per promocionar obres audiovisuals catalanes en totes llurs modalitats d'expressió i mitjançant totes les formes de difusió, inclús a l'exterior i en especial les de contingut cultural i artístic, han d'incloure la modalitat signada (modalitat en LSC) i les formes de difusió visuals (donat que la LSC és una llengua viso gestual).

TÍTOL 5

Del servei públic de comunicació audiovisual de Catalunya

CAPÍTOL 1 Disposicions generals

Article 46 Definició general i abast del servei públic de comunicació audiovisual

1. El servei públic de comunicació audiovisual de Catalunya consisteix en la prestació de serveis de comunicació audiovisual per part de l'Administració de la Generalitat i dels ens locals de Catalunya, amb l'objecte de crear les condicions necessàries per a la plena eficàcia dels drets fonamentals de llibertat d'informació i de lliure expressió, i facilitar la participació dels ciutadans de Catalunya en la vida política, econòmica, cultural i social del país.

Com estableix aquest article, el servei públic de comunicació audiovisual de Catalunya, per a crear les condicions necessàries per a fer efectius els drets de la ciutadania, ha de fer accessibles els serveis que presta per a les persones sordes i per a les persones usuàries que es comuniquen en LSC i ha de fer-los inclusius per al conjunt de la ciutadania, en cas contrari,

estaran conculcant els drets fonamentals a la informació, comunicació i participació d'un conjunt de població que forma part de la ciutadania catalana.

4. L'entitat encarregada de la gestió del servei ha de definir, elaborar i distribuir, sota la seva responsabilitat, els continguts que s'hi difonguin, sense perjudici de la possibilitat de comptar amb el suport i la col·laboració d'altres entitats públiques o privades. Aquest suport no ha d'alterar la gestió directa del servei i es pot establir, de forma motivada, en els casos en què sigui necessària la disponibilitat de mitjans materials o professionals diferents dels de l'entitat responsable de la gestió directa del servei.

Per a que la gestió dels serveis que presta l'administració de la Generalitat i els ens locals en matèria audiovisual compleixi amb els estàndards d'accessibilitat, el servei públic de comunicació audiovisual ha de dotar-se de mitjans professionals i materials i comptar amb el suport i col·laboració d'entitats referents en LSC que incorporen a les seves plantilles professionals amb sordesa i altres experts en l'àmbit de la interpretació i la Comunitat Sorda, així com incloure plans de formació sobre LSC, la idiosincràsia de la Comunitat Sord, així com formació sobre l'accessibilitat sensorial.

Article 47 Mandat marc; Article 48 Contracte-programa; Article 49 Obligacions dels prestadors públics de serveis de comunicació audiovisual

Els objectius del servei públic de comunicació audiovisual de Catalunya, continguts al mandat marc i a que fa referència l'article 47, han d'estendre's als objectius especificats a aquest document d'al·legacions pel que fa a la LSC i als serveis d'interpretació de l'LSC, detallant-se els compromisos en el contracte-programa al que fa referència l'article 48 del present Avantprojecte, i tot complint amb les obligacions de l'article 49.

CAPÍTOL 2 El servei públic audiovisual de competència de la Generalitat de Catalunya

Article 50 Les missions de servei públic dels serveis de comunicació audiovisual de competència de la Generalitat

1. La missió principal del servei públic de comunicació audiovisual de competència de la Generalitat és oferir a tota la ciutadania de Catalunya un conjunt de continguts audiovisuals per a tot tipus de públic, cobrint tots els gèneres destinats a satisfer llurs necessitats democràtiques, socials, educatives i culturals, garantint de manera particular l'accés a una informació veraç, objectiva i equilibrada, a les més àmplies i diverses expressions socials i culturals i a una oferta d'entreteniment de qualitat. A aquest efecte, s'han d'emprar tots els llenguatges, els formats i els gèneres propis de la comunicació audiovisual que resultin més adequats en cada cas.

Amb la regulació audiovisual encara en vigor -amb un redactat semblant- aquesta previsió de l'apartat 1 s'incompleix completament pel que la regulació d'aquesta missió, continguda al present Avantprojecte, al fer referència a tota la ciutadania de Catalunya no pot excloure a la ciutadania amb sordesa que es comunica en LSC i ha d'incloure continguts de tot tipus

de format, llenguatges i gèneres -també es fa esment a l'art. 50. 3 g)- destinats a satisfer llurs necessitats democràtiques, socials, educatives i culturals, com també s'expressa a l'article.

Si el servei públic de comunicació audiovisual de Catalunya – i també d'àmbit local com s'estableix al CAPÍTOL III i que incloem en paral·lel a les al·legacions del CAPÍTOL II- ho ha de fer de manera progressiva, com a entitat tornem a al·legar i demandar un instrument jurídic de pes que marqui els terminis d'implementació amb especificació dels supòsits, condicions, i percentatges en què es tracta de continguts audiovisuals destinats a persones sordes que es comuniquen en LSC i a persones usuàries, així com l'especificació de les conseqüències del seu incompliment.

En cas contrari aquest article esdevindrà una declaració de principis de dubtosa aplicació i efectivitat i estarà fent una discriminació directa prohibida per normativa internacional, europea i nacional sobre accessibilitat i discapacitat, com s'ha comentat anteriorment.

2. Són missions específiques del servei públic de comunicació audiovisual de competència de la Generalitat:

c) La difusió de l'activitat del Parlament, dels grups parlamentaris, de les organitzacions polítiques i socials i dels agents socials de Catalunya.

Durant aquesta legislatura i després de reunions de l'entitat que presenta les al·legacions amb l'òrgan rector de la cambra parlamentària i dels grups polítics, s'ha aconseguit que la difusió de continguts parlamentaris i commemoracions que fan referència o no a l'LSC es realitzin per mitjà de serveis d'interpretació de l'LSC el que ha potenciat la normalització institucional i social d'aquesta llengua pel que cal incloure-ho com a missió específica de la Generalitat de Catalunya i dels ens locals, al present Avantprojecte.

e) La garantia que les persones amb discapacitat puguin accedir d'una manera efectiva a tots els continguts emesos.

Aquest apartat es exactament igual que el que s'estableix a la llei encara en vigor de 2005 (art. 26.3 e) pel que si durant tots aquests anys la garantia d'accessibilitat a la informació i a la comunicació en LSC i per mitjà dels serveis d'interpretació d'LSC ha estat del tot insuficient o inexistent -segons els casos- és inacceptable que aquest apartat e) esdevingui també una declaració de principis de dubtosa aplicació i efectivitat que incompleix els estàndards d'accessibilitat a nivell internacional i europeu, com s'ha esmentat anteriorment.

Tornem a reiterar que en breu s'acabarà aprovant el Codi d'Accessibilitat que instaurarà un nou marc de referència normativa sense precedents i tota la legislació existent s'haurà d'adequar a les obligacions transversals que estableix la normativa sobre accessibilitat.

f) La promoció, el coneixement i la difusió de la llengua i la cultura catalanes, dins el marc general de la política lingüística i cultural de la Generalitat, i també de l'aranès en els termes establerts per la legislació vigent.

S'ha d'incloure la referència a la promoció, el coneixement i la difusió de la LSC perquè el Departament de Cultura fa polítiques lingüístiques i culturals en relació a la mateixa i aquesta llengua no pot quedar elidida de cap de les maneres en aquest apartat. No és acceptable en cap cas que es faci referència a la llengua catalana i a l'aranès i no es fa referència a la LSC que també té normativa reguladora pròpia com és la Llei 17/2010, de 3 de juny de la LSC. Cal incloure per tant la referència a la LSC en aquest apartat.

n) El reforç de la identitat nacional com un procés en evolució constant i obert a la diversitat i a la interculturalitat.

Aquest reforç en el cas de la identitat cultural de la Comunitat Sorda i Sordcega catalana adquireix una especial transcendència que s'ha de reforçar dins de les missions específiques que té el servei públic d'audiovisual de Catalunya – i també d'àmbit local com s'estableix al CAPÍTOL III i que incloem en paral·lel a les al·legacions del CAPÍTOL II- ja que la LSC, que és el codi lingüístic que vertebrava i dona sentit a la identitat cultural del conjunt de les persones sordes signants, és una llengua minoritzada i està en una situació de major desavantatge encara que el català i l'aranès.

La identitat lingüística que suposa disposar d'una llengua en català que és de caràcter visogestual configura un mapa divers que enriqueix la interculturalitat de la que parla l'apartat i aquest fet no se li pot negar a la LSC, pel que el present Avantprojecte ha d'incloure la seva referència expressa.

o) El subministrament de continguts i serveis audiovisuals dirigits als sectors més amplis i diversos de l'audiència, amb una atenció especial als col·lectius més vulnerables, tot promovent el coneixement, la influència i el prestigi del servei públic dins el marc general de l'espai català de comunicació audiovisual.

Els col·lectius no són vulnerables sinó que estan en situació de vulnerabilitat o se'ls situa en una posició o situació de vulnerabilitat pel que cal substituir l'adjectiu *vulnerables* per una expressió substantivada i accessòria a les persones indicant *en situació de vulnerabilitat*.

Per altra banda, les persones sordes com també les persones amb d'altres tipus de discapacitats als que no se'ls atorga mesures d'accessibilitat o se les atorga de manera insuficient per consumir productes i serveis audiovisuals se les posa -des de la Generalitat i els ens locals- en una clara situació de vulnerabilitat que és intolerable des del prisma d'instruments internacionals com la Convenció de la ONU dels Drets de les Persones amb Discapacitat, entre d'altra normativa.

q) L'afavoriment de l'accés dels ciutadans de Catalunya a la formació, la difusió, el coneixement i la divulgació màxims dels principals esdeveniments polítics, socials, econòmics, científics i esportius de la societat de Catalunya i les seves arrels històriques, tot preservant d'una manera especial la memòria democràtica i el patrimoni dels seus testimonis, i la promoció de les expressions i manifestacions culturals més diverses, particularment de les vinculades a l'ús dels mitjans audiovisuals.

És precisament l'accés a tots aquests coneixements que si son accessibles en LSC,- ja sigui per la incorporació de programació en emissió directa en aquesta llengua o de programació interpretada en aquesta llengua-, afavorirà la pervivència del patrimoni lingüístic i cultural que constitueix i l'allunyarà de la situació de minorització en la que es troba, si a més la comparem amb l'estatus del català o l'aranès al seu àmbit territorial d'ús.

TÍTOL 6 De l'ordenació de la prestació de serveis de comunicació audiovisual per part de subjectes privats

CAPÍTOL 1 Règim de la llicència per a prestar serveis de comunicació audiovisual mitjançant l'ús de l'espectre radioelèctric

Article 62 Contingut de la llicència

1. La llicència per a prestar serveis de comunicació audiovisual ha de definir:

l) Els serveis, sistemes o tecnologies per fer accessibles els continguts per a les persones amb discapacitat.

A la llicència s'ha de definir i incloure necessàriament la LSC i la interpretació d'LSC per fer accessibles els continguts audiovisuals en compliment de la normativa sobre accessibilitat de caràcter internacional, europea, nacional com també autonòmica, de referència.

2. En el cas de la televisió local o de proximitat, la llicència ha d'incorporar, a més dels continguts previstos en l'apartat 1, els continguts següents:

- a) Una programació mínima de quatre hores diàries i trenta-dues hores setmanals.
- b) El percentatge de producció pròpia amb relació a la programació en cadena i la sindicació de programes.
- c) Una programació que utilitzi el català com a mínim el 50% del temps d'emissió, inclosos els programes en horari de màxima audiència, i també les altres obligacions que estableix la normativa sobre política lingüística.
- d) La presència d'informatius en la programació total de les televisions generalistes, en horaris de màxima audiència.
- e) Un màxim del 25% de programació de televisió de proximitat en cadena o el que, en el seu cas, autoritzi el Consell de l'Audiovisual de Catalunya d'acord amb el que estableix l'article 55.5.e)
- f) El percentatge de sindicació de programes de proximitat

En el cas dels mitjans televisius de caràcter local al contingut de la llicència s'ha d'especificar el percentatge d'emissió de la programació en LSC que impulsi la seva utilització i normalització en tant que es tracta d'una llengua pròpia del territori de Catalunya, i que aquest percentatge garanteixi la igualtat d'oportunitats respecte d'altres formats.

CAPÍTOL 3 Control de les concentracions en la comunicació audiovisual

Article 74 Obligacions d'informació

- 1. Els distribuïdors de serveis de comunicació audiovisual han d'informar preceptivament sobre les característiques de cadascun dels canals de televisió o de ràdio que ofereixen, i han de precisar si aquests canals són propis o han estat subministrats per un tercer. També han d'informar si es tracta de la retransmissió d'un canal l'emissió del qual s'està fent per altres vies i, en aquest cas, cal indicar si el responsable editorial del canal és subjecte a la jurisdicció d'un estat membre de la Unió Europea o no ho és.*
- 2. La informació a què fa referència l'apartat 1 s'ha de trametre al Consell de l'Audiovisual de Catalunya i s'ha de mantenir actualitzada.*
- 3. Si el Consell de l'Audiovisual de Catalunya ordena la suspensió d'un determinat canal o programa, pot ordenar al distribuïdor de suspendre la transmissió.*

Article 75 Obligacions de transmissió

- 1. Els distribuïdors de serveis de comunicació audiovisual tenen l'obligació de transmetre els canals de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals i dels ens locals gestors del servei públic de la seva demarcació originàriament distribuïts per sistemes de ràdio o televisió lineal.*
- 2. El compliment de les obligacions a què fa referència l'apartat 1 per part del distribuïdor no pot comportar cap mena de cost afegit per als usuaris.*
- 3. En qualsevol cas, aquesta transmissió ha de garantir la qualitat i la integritat dels continguts difosos i respectar-ne el format original.*

Aquesta obligació d'informació i transmissió per part dels distribuïdors dels serveis de comunicació audiovisual regulades a aquests dos articles han de ser accessibles en LSC, per mitjà de serveis d'interpretació, a través de sistemes de comunicació escrita (subtitulació) i auditiva (audiodescripció) i altres formats de lectura i comprensió fàcils, en el seu cas.

CAPÍTOL 5 Dels serveis de comunicació audiovisual comunitaris sense ànim de lucre

Article 81 Mesures de foment L'Administració de la Generalitat ha de:

- 1. Fomentar les iniciatives orientades al desenvolupament de l'activitat audiovisual sense ànim de lucre, especialment les que contribueixin a l'obtenció de finalitats d'interès general, com ara la formació i la cultura, mitjançant l'establiment d'ajuts dirigits específicament a aquest sector, que poden ésser finançats per taxes sobre el benefici de l'explotació comercial de l'espai radioelèctric.*
- 2. Impulsar les iniciatives orientades a la constitució d'associacions de les entitats que desenvolupin una activitat audiovisual sense ànim de lucre i que, en el seu abast territorial, sia autonòmic o local, pretenguin reforçar aquest sector amb l'establiment de mecanismes de col·laboració i d'intercanvi d'experiències.*

Per tal d'impulsar l'ús i normalització de la LSC a l'àmbit dels serveis de comunicació audiovisuals, l'Administració de la Generalitat, amb el finançament corresponent, ha de fomentar la iniciativa de la prestació de serveis televisius de contingut cultural i d'interès social, per tant ha de fer-ho també en relació a entitats sense ànim de lucre que presten aquests serveis i que compten amb professionals nadius d'LSC, entitats que disposen de televisions i canals en LSC amb un contingut divulgatiu, no només per a les persones sordes, sinó per a la societat en general que tingui interès en aprendre i utilitzar l'LSC i conèixer la idiosincràsia de la Comunitat Sorda, ja que són mitjans que ofereixen continguts accessibles i inclusius.

TÍTOL 7 Normes específiques sobre continguts audiovisuals

Article 82 Mesures per a garantir la protecció de la infància i l'adolescència en la programació dels serveis de televisió lineal en obert

La protecció de la infància i de l'adolescència passa també per oferir continguts accessibles en LSC, i en el seu cas, per mitjà de serveis d'interpretació d'LSC, dins la programació dels serveis de televisió lineal en obert i a petició ja que oferir informació accessible en formats signats i interpretats és prevenir i protegir contra pràctiques prohibides en aquest Avantprojecte.

Article 83 Comunicacions d'interès públic

1. Els prestadors de serveis de comunicació audiovisual estan obligats a difondre, gratuïtament i amb indicació de llur origen, els comunicats i les declaracions que el Govern de l'Estat i el Govern de la Generalitat estimin convenientes per causes justificades d'interès públic.

2. Els prestadors de serveis de comunicació audiovisual d'àmbit local estan obligats a difondre, gratuïtament i amb indicació de llur origen, els comunicats que les administracions locals que es trobin en llur corresponent àmbit de cobertura estimin convenientes per causes justificades d'interès públic.

De la mateixa manera, i en compliment de la normativa sobre accessibilitat, els prestadors de serveis de comunicació audiovisual tant autonòmic com locals han de fer accessibles gratuïtament a través de l'LSC, de serveis d'interpretació d'LSC així com en d'altres sistemes de suport a la comunicació oral, auditiva i escrita (subtitulació i audiodescripció), en el seu cas, les informacions d'interès públic.

Article 84 Esdeveniments d'interès general

Els ciutadans tenen dret a accedir, per mitjà dels serveis de televisió lineal i en obert, a esdeveniments d'interès general. Correspon al Govern, amb l'informe previ del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, l'aprovació del catàleg d'esdeveniments d'interès general dins l'àmbit de Catalunya.

El mateix dret a les informacions d'interès públic ha de poder-se exercir de manera accessible a través de la LSC, de serveis d'interpretació d'LSC, en d'altres sistemes de suport a la comunicació oral, auditiva i escrita (subtitulació i audiodescripció), així com en formats de fàcil lectura i comprensió, pels mateixos motius que a l'article anterior.

TÍTOL 8 De la comunicació comercial audiovisual (publicitat privada o institucional, teleshopping)

Aquest tipus de comunicació ha de disposar d'una opció amb una botonera intuïtiva per fer-la accessible a través de formats de caràcter signat, visual i de sistemes de suport a la comunicació oral, auditiva i escrita (subtitulació i audiodescripció), en el seu cas.

TÍTOL 9 De l'activitat d'inspecció i del règim d'infraccions i de sancions

CAPÍTOL 2 Actuació inspectora

Article 108 Col·laboració amb altres administracions

2. En aplicació dels principis de cooperació, col·laboració i assistència recíproques, i per al millor compliment de les funcions que corresponen a les diverses administracions, quan una administració pública rebi de les autoritats competents en matèria audiovisual informació sobre l'incompliment de la normativa audiovisual ha d'adoptar en el seu àmbit de competències les resolucions necessàries per a garantir el compliment a la normativa audiovisual.

3. S'han d'establir mecanismes de col·laboració entre les diverses administracions amb l'objectiu que la informació de la inspecció de serveis de comunicació audiovisual sobre possibles incompliments de la normativa en les matèries previstes en l'apartat 1 sigui posada a disposició de l'autoritat competent perquè adopti les mesures oportunes, i si escau, restableixi la legalitat.

Es fa necessari una col·laboració administrativa amb el Departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya, i en l'àmbit de les seves competències els ens locals, per tal que en cas d'incompliment de la normativa audiovisual pel que fa a l'accessibilitat a la informació i a la comunicació audiovisual, el departament competent adopti les mesures oportunes per fer-la complir aplicant la legislació vigent en aquesta matèria.

CAPÍTOL 3 Infraccions i sancions

Article 110 Infraccions molt greus

c) La vulneració dels principis d'igualtat de gènere i el d'igualtat de tracte i no discriminació en els termes establerts en els articles 8 i 9 d'aquesta llei

Per una banda, en tot aquest capítol s'ha de tenir present la normativa sectorial en matèria d'accessibilitat i el règim sancionador sobre aquesta matèria.

Per altra banda, recordem que la Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació és una norma legal que prohibeix la discriminació per identitat lingüística i cultural així com per raó de discapacitat i que la vulneració del contingut dels articles referenciats comporta una infracció molt greu que porta aparellada una sanció molt greu.

Al llarg d'aquest document d'al·legacions i observacions hem assenyalat formes de discriminació directes que s'estableixen a aquest Avantprojecte pel que cal fer una revisió del redactat que eviti aquestes formes o conductes, evitant així que el propi legislador incorri en una infracció molt greu, al vetar o oferir insuficientment l'accés a la informació i comunicació audiovisual per mitjà de la LSC i dels serveis d'interpretació d'LSC, així com en d'altres formats esmentats al llarg d'aquest document.

Article 111 Infraccions greus

Són infraccions greus les següents:

- c) La no-adopció de les mesures necessàries per a garantir l'accés de les persones amb discapacitat als continguts audiovisuals en els termes establerts pel Consell de l'Audiovisual de Catalunya d'acord amb aquesta llei.*
- d) La realització de qualsevol acció orientada a impedir el gaudi efectiu pels ciutadans de llur dret a accedir als esdeveniments d'interès general definits per aquesta llei.*
- f) L'omissió de qualsevol dels deures en relació amb la presència del català i la cultura catalanes i de l'aranès en la comunicació audiovisual, d'acord amb les disposicions d'aquesta llei.*

Al llarg d'aquest document d'al·legacions i observacions hem assenyalat formes de discriminació directes que s'estableixen a aquest Avantprojecte pel que cal fer una revisió del redactat que eviti aquestes formes o conductes, evitant així que el propi legislador incorri en una infracció molt greu, al vetar o oferir insuficientment l'accés a la informació i comunicació audiovisual per mitjà de la LSC i dels serveis d'interpretació d'LSC, així com en d'altres formats esmentats al llarg d'aquest document.

Disposició final segona Modificacions de la Llei 2/2000, de 4 de maig, del Consell de l'Audiovisual de Catalunya

2. Es modifica l'article 10 de la Llei 2/2000, de 4 de maig, del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, que queda redactat de la manera següent: "Article 10 Funcions Corresponen al Consell de l'Audiovisual de Catalunya les funcions següents:

- c) Vetllar per la pluralitat lingüística i cultural en el conjunt del sistema audiovisual a Catalunya i, en particular, pel compliment de la legislació relativa a la preservació i la normalització de la llengua i la cultura catalanes i de l'aranès.*

Dins de les funcions el CAC aquest ha de vetllar també pel compliment de l'article 50.6 de l'EAC que garanteix el respecte i la protecció envers la LSC, així com pel compliment del contingut de la Llei 17/2010, de 3 de juny de la Llengua de Signes Catalana, que estableix el seu règim de regulació.

Per tant aquest apartat quedaria així “*Vetllar per la pluralitat lingüística i cultural en el conjunt del sistema audiovisual a Catalunya i, en particular, pel compliment de la legislació relativa a la preservació i la normalització de la llengua i la cultura catalanes, de l'aranès, i de la llengua de signes catalana*”.

Tal i com hem esmentat, sol·licitem que tinguin per presentat aquest document d'al·legacions i observacions, procedeixin al seu estudi acurat i a la seva consideració, i demandem la incorporació de les observacions que presentem en aquesta fase de consulta i audiència pública. En sentit contrari, el Govern de la Generalitat contribuirà a la minorització i exili de la LSC, una llengua pròpia del territori de Catalunya que contribueix clarament a enriquir el paisatge de diversitat i pluralitat lingüística en català que tenim al nostre país.

Annex 4

Aportacions de la FEDERACIÓ DE PERSONES SORDES DE CATALUNYA (FESOCA) i associacions afiliades al Projecte de decret pel qual s'aprova la política d'accessibilitat dels llocs web i les aplicacions per a dispositius mòbils de l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic

1.-S'ha descrit adequadament el problema que es pretén solucionar amb el decret? Hi ha algun aspecte que no s'hagi tingut en compte i que consideres que s'ha de valorar?

A l'annex de la consulta pública sobre el futur decret d'accessibilitat digital, s'han identificat problemes però no s'han descrit adequadament ni tan sols fent un esment, a alguns d'ells.

Som conscients que un annex que planteja la conveniència i oportunitat d'una consulta pública no resol el problema però a banda d'identificar problemes de partença cal que els descrigui amb una redacció encara que sigui breu, a banda de fer només una identificació dels mateixos.

Tenim clar que la descripció normativa vindrà de la mà del futur decret, tot i així no estan mínimament descrits alguns dels problemes pel que a continuació passem a comentar-los i a fer un conjunt d'aportacions:

La Llei 13/2014, del 30 d'octubre, d'accessibilitat, exigeix que les administracions públiques i els proveïdors de serveis públics de Catalunya donin compliment, **com a mínim**, al nivell d'accessibilitat determinat **en cada moment**.

Tal i com està plantejat aquest aspecte a l'annex de la consulta pública hi ha un problema d'ambigüitat que caldrà resoldre tant al preàmbul, com en especial, a l'articulat del futur decret. Cal concretar a què es refereix amb l'expressió **en cada moment** i els terminis de

compliment, més enllà de les referències genèriques de que disposem al nostre ordenament jurídic.

La previsió que fa a l'art. 25.3 i a l'art. 33.4 l'esmentada llei quan indica que s'han d'incorporar, **progressivament**, a les tecnologies de la informació i la comunicació que s'empren, els avenços i els sistemes nous que afavoreixen l'accessibilitat en la comunicació, és una previsió molt ambígua i li correspon a una norma reglamentària com és el futur decret, la concreció real i efectiva d'aquesta incorporació marcant els terminis específics sense més demora.

A més, la Llei 13/2014 fa una crida al Govern de la Generalitat per tal que s'estableixin i es desenvolupin per reglament les **condicions i especificacions** establertes a la Llei per complir les condicions d'accessibilitat necessàries i adequades.

Tal i com està plantejat aquest aspecte a l'annex caldrà veure fins a quin punt el futur decret contempla aquestes condicions i especificacions. Ara tal i com està plantejat el problema a l'annex no ho podem valorar, pel que caldrà resoldre-ho en la redacció del projecte de decret.

A nivell estatal el Reial decret 1112/2018, de 7 de setembre, sobre l'accessibilitat dels llocs web i aplicacions per dispositius mòbils del sector públic - que transposa la Directiva (UE) 2016/2102, del Parlament i del Consell, de 26 de octubre de 2016- té caràcter bàsic pel que li correspon el

desenvolupament d'aquesta competència a la Generalitat de Catalunya a través d'aquest instrument jurídic reglamentari.

L'Acord del Govern de 20 de gener de 2015 d'aprovació dels criteris corporatius dels webs de la Generalitat de Catalunya, recull l'obligació d'aquesta d'incorporar recursos tècnics accessibles per facilitar a nivell comunicatiu la vida de les persones amb discapacitat sensorial, entre d'altres col·lectius.

Tal i com està redactat aquest aspecte a l'annex celebrem que es tingui en consideració als diferents col·lectius i en especial al col·lectiu de persones amb discapacitat sensorial. Cal però remarcar l'heterogeneïtat dels diferents col·lectius i esperem que a la redacció del futur decret ja s'hi contempli.

En aquesta consulta prèvia no es resol el problema de la consideració de la discapacitat com a condició heterogènia que es refereix a col·lectius amb diversitat i amb unes característiques diferents i diferenciades. Cal fer esment a que les persones amb discapacitat sensorial inclou persones sordes que es comuniquen en llengua de signes catalana (LSC) i/o persones sordes que es comuniquen en llengua oral, persones cegues o amb baixa visió, i persones amb sordceguesa.

Es fa del tot necessari que quan el futur decret contempli les especificacions esmentades a l'annex, ho faci tenint en compte les diferents persones que queden incloses en la nomenclatura *persones amb discapacitat sensorial* donat que tenen característiques i necessitats diferents i diferenciades i per tant l'accessibilitat web i d'apps que oferti l'administració pública i el sector públic ha de contemplar necessàriament aquesta diversitat.

Dins del col·lectiu de persones amb discapacitat sensorial quan el futur decret reguli els serveis digitals públics accessibles no podrà establir un **greuge comparatiu** adaptant unes propietats webs o pps a uns sistemes de comunicació, com la subtitulació, i no fer-ho en llengua de signes catalana (LSC), lectura fàcil o audiodescripció, per exemple. Pel que fa als sistemes de comunicació accessibles s'ha de regular l'accés a webs i apps per mitjà de continguts en llengua de signes catalana (LSC), a través de textos de lectura i comprensió

fàcil, de suports visuals, d'audiodescripció i de subtitulació, sense establir discriminacions a l'accés a la informació i a la comunicació.

És clara la **dispersió normativa** sobre la regulació dels serveis digitals. Genera desorientació i inseguretat i per tant dificultats en l'exercici de drets i compliment d'obligacions. És un aspecte que remarca l'annex d'aquesta consulta pública però fins que no es comenci amb el redactat del projecte de decret, es comparteixi i vagi avançant en el seu procés de tramitació normativa, és un aspecte que per ara no podem valorar si el problema es resol.

Pel que fa a la falta d'informació sobre els **nivells d'accessibilitat**, el problema queda identificat però restarem a l'espera del seu plantejament i regulació d'aquests. Ja hem esmentat que la regulació dels serveis públics digitals accessibles en el cas de la discapacitat sensorial no pot suposar normativament implementar sistemes de comunicació per a uns col·lectiu de persones sordes i no

implementar-los per a un altre col·lectiu de persones sordes perquè el propi decret estaria contenint una discriminació directa en els termes esmentats, prohibit normativament com ja comentarem.

L'instrument d'habilitació a la Direcció General de Serveis Digitals i Experiència Ciutadana i al seu titular per exercir les funcions d'**Unitat Responsable d'Accessibilitat** com a Unitat Responsable d'Accessibilitat a l'Administració de la Generalitat de Catalunya i la manera de fer-ho suposa un problema de partença.

Cal que la Unitat Responsable d'Accessibilitat del punt 4 de l'annex i que la configura com a Unitat amb plenes capacitats executives tingui una dotació pressupostària per portar a terme les seves funcions de manera real i efectiva.

Per al compliment normatiu sobre serveis digitals accessibles a nivell europeu, estatal i en el cas que ens ocupa, autonòmic, es indubtable el requeriment de comptar amb **un conjunt de recursos econòmics**.

Si no hi ha **pressupost** inicial d'assignació de partida com s'indica al punt 1 de l'annex de la present consulta pública, com vol el Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori, executar el futur decret l'administració de la Generalitat és inviable.

Sense pressupost inicial com vol la Unitat Responsable d'Accessibilitat dur a terme les funcions d'implementació dels serveis digitals accessibles, en tant que autoritat gestora i directora d'engemar aquest procés de transformació digital accessible.

A més que no comptar amb un pressupost deslegítim el nomenament de la DG de Serveis Digitals i pot posar en entredit les seves funcions.

La **manca d'inclusió dels criteris d'accessibilitat a les clàusules contractuals** dels serveis públics digitals per prestar-los o executar-los suposa una identificació del problema, estarem expectants per veure com ho resol el futur decret. Val a dir que el projecte de codi d'accessibilitat que s'ha d'aprovar estableix obligacions en aquest sentit i per tant el futur decret d'accessibilitat digital s'haurà d'adaptar als seus mandats.

La identificació del problema de la **inexistència d'un procediment accessible i inclusiu de recollida de queixes, suggeriments i consultes** és claríssima. Altra normativa de nivell territorial diferent així ho va plantejar a la seva consulta pública i el problema no s'ha resolt.

S'està vulnerant el dret a l'accessibilitat a la informació i la comunicació en els diferents formats quan els tràmits de recollida de queixes, suggeriments i consultes no estan disponibles a través de petites càpsules explicatives en material audiovisual que incorpora la llengua de signes catalana (LSC), subtítolació i un redacció de fàcil lectura i comprensió i altres formats visuals, tàctils i auditius, a banda de que aparegui en suport escrit.

Cal a més que la disposició de la informació de les pàgines web i de les apps sigui **intuïtiva i de fàcil ubicació/localització** i aquest aspecte no l'hem sabut veure a la identificació de problemes que planteja l'annex d'aquesta consulta pública.

Manquen **espais i canals de participació ciutadana** per millorar les experiències digitals **accessibles**. La identificació del problema hi és però com quedarà resolt és un aspecte que hauré d'esperar a veure amb la redacció del futur decret. El que està clar és que si no es recapta l'opinió de les persones directament afectades i de les entitats representatives i si els canals per recaptar aquestes opinions son inaccessibles el problema el situem en el propi disseny dels canals, a més de en el propi procés que va des del disseny fins l'avaluació.

Hi ha aplicacions mòbils que donen cobertura a serveis de videointerpretació i que no s'han contemplat, aquests serveis a més consten d'un xat escrit sincrònic i d'àudio pel que les apps de l'administració s'han de fer ressò d'aquest tipus d'apps, com és la plataforma Svisual que està en format app i que ja està implementada en diferents administracions de la Generalitat de Catalunya.

2.- S'haurien de preveure altres objectius diferents?

Caldria afegir com a objectius específics:

- Oferir serveis digitals accessibles que apostin per l'autonomia personal de les persones amb discapacitat i en general de la ciutadania.

Hem de recordar que disposar de serveis digitals accessibles amb continguts en llengua de signes catalana (LSC), formats de lectura i fàcil comprensió i altres suports visuals i tàctils reverteix directament en una millora de l'autonomia personal de les persones sordes i en general de tota la ciutadania ja que dissenyar webs i apps de fàcil utilització reverteix positivament en l'autonomia de tota la població i converteix l'administració en un conjunt d'institucions a l'avantguarda de l'accessibilitat i la inclusió digitals.

- Oferir serveis digitals accessibles que tinguin en compte tant la bretxa com l'analfabetisme digital de la ciutadania, siguin persones amb discapacitat o no.

Pel cas que ens ocupa, que és el de les persones sordes i en general de les persones amb discapacitat sensorial es tracta d'oferir des del propi disseny dels productes i serveis digitals, eines inclusives ja que recordem que els coneixements tecnològics son molt dispers i si aquest aspecte no es té en compte en la fase de disseny o revisió de webs i apps la pròpia administració estaria posant barreres en l'accés a la informació i a la comunicació.

-Dotar de formació en matèria d'accessibilitat digital i discapacitat als professionals que treballen en el disseny i desenvolupament de pàgines web i apps.

Així mateix la formació ha de ser continua i estendre's al conjunt dels professionals i personal que treballa al servei de l'administració de la Generalitat de Catalunya que en el seu dia hagin de fer atenció ciutadana i utilitzar serveis digitals amb les persones.

Sense uns coneixements previs en matèria d'accessibilitat, discapacitat, pautes de comunicació i llengua de signes catalana difícilment es pot complir amb els requeriments normatius d'un futur decret d'accessibilitat digital.

- Detectar situacions de necessitat social de la ciutadania, així com planificar i desenvolupar estratègies d'actuació per part de la Generalitat de Catalunya en matèria de serveis digitals accessibles.

Per identificar aquestes situacions cal fer un recull de necessitats i posar a l'abast de la ciutadania en general i de les persones amb discapacitat en particular eines accessibles de recollida. Aquest aspecte servirà també per tal d'avaluar el grau de compliment i les millores en l'accessibilitat digital.

3.-Quines són les barreres d'accessibilitat que troba la ciutadania per obtenir informació, fer consultes, realitzar tràmits o comunicacions electròniques amb l'Administració de la Generalitat?

Les barreres d'accessibilitat que troben les persones sordes que es comuniquen en llengua de signes catalana (LSC) són **barreres a la informació i a la comunicació** ja que les pàgines web i apps de la Generalitat de Catalunya i del sector públic no preveuen o cap o gairebé cap contingut en LSC que reproduïxin els continguts escrits i a més els continguts dels formats escrits no són de fàcil lectura i comprensió a més que la disposició de la informació és molt difícil de trobar en general perquè costa localitzar la informació i que aquesta sigui intuïtiva i visual.

La sordesa és una discapacitat invisible i disposar de pàgines web i apps públiques inaccessibles invisibilitza encara més al col·lectiu.

Altres barreres amb les que es troben les persones sordes i les persones sordceguesa és la manca de coneixement de la seva condició i realitat social per part de les institucions pel que les **barreres actitudinals administratives** són ben presents.

Principalment cal incorporar contingut web i apps signades en LSC per disminuir i erradicar aquestes barreres comunicatives i cal fer campanyes de sensibilització i difusió per erradicar aquestes barreres actitudinals.

Cal també comptar amb els **coneixements i experiències** de les persones amb discapacitat, amb l'expertesa de les entitats representatives de les persones amb discapacitat, i amb la trajectòria i coneixements dels professionals que hi treballen a l'àmbit. Aquest capital humà és imprescindible per tal que l'Administració ofereixi serveis digitals accessibles, ara bé la col·laboració ha de tenir la contraprestació per l'aplicació del seu *know-how* a canvi del benefici que suposa a l'administració prestar serveis digitals que garanteixen l'accessibilitat.

4.-Creus que la ciutadania disposa de la informació i l'atenció necessària per demanar la documentació accessible? I per presentar queixes?

Pel que fa a les persones amb sordesa que es comuniquen en llengua de signes catalana (LSC) no es disposa de webs de com rebre l'atenció o com formular una queixa, i a qui dirigir-se en el seu sistema de comunicació -hi ha algun web testimonial a l'incorporar algun contingut seleccionat accessible en LSC-.

Sobre la informació ja s'ha esmentat que no és accessible en formats signats i en lectura fàcil hi ha una part de la població amb sordesa, amb sordceguesa, que pateixen un grau d'analfabetisme funcional -degut a la inaccessibilitat a un sistema educatiu amb recursos de suport- que requereix que els suports d'informació i atenció siguin accessibles en la seva llengua pròpia, la LSC i en altres formats visuals i tàctils.

5.- Consideres que la ciutadania podria participar per millorar l'accessibilitat dels serveis digitals de la Generalitat de Catalunya?

Tal i com hem indicat al punt 1 sobre l'existència dels canals de participació, sens dubte ho podria fer però aquests canals necessàriament han d'oferir-se en formats accessibles en la línia esmentada. No té sentit oferir canals de participació si per exemple les persones sordes que utilitzen la llengua de signes catalana (LSC) i les persones amb sordceguesa usuàries d'aquesta llengua de signes, amb les corresponents adaptacions, no disposen de suports comunicatius visuals i tàctils.

Això també és aplicable a les persones amb ceguesa o amb baixa visió però ens centrem en el col·lectiu de persones sordes perquè ja hi ha entitats representatives i especialitzades que poden oferir una millor opinió tècnica al respecte.

L'administració de la Generalitat no pot obviar el principi de diàleg civil referit a la participació i contingut a la normativa estatal i autonòmica en matèria d'accessibilitat, entre d'altres.

6.- Com consideres que la Generalitat pot exercir el control sobre les empreses que desenvolupen serveis digitals envers l'accessibilitat web?

La millor manera que considerem que hi ha per realitzar aquest control públic és fent un **seguiment i avaluació** del grau de compliment dels nivells d'accessibilitat web i dels criteris de conformitat però sobretot eliminant tota possibilitat de discriminació normativa directa proscriu per la Convenció de la ONU dels drets de les persones amb discapacitat, i per la Llei estatal dels drets de les persones amb discapacitat.

Per exercir el control cal un **òrgan amb funcions específiques** dotat de professionals experts en matèria d'accessibilitat universal. Recordem que no es poden universalitzar els coneixements sobre discapacitat i que el grau de coneixements i expertesa es configura en el marc d'un equip interdisciplinari.

Com hem comentat al punt 1 el fet que no hi hagi un pressupost i que no hi hagi previsió d'incorporació d'un equip interdisciplinari al sí de la Direcció General de Serveis Digitals i Experiència Ciutadana en tant que designació com a Unitat Responsable d'Accessibilitat com a Unitat Responsable d'Accessibilitat a l'Administració de la Generalitat de Catalunya impedeix la possibilitat de control, seguiment i avaluació i suposa un risc de compliment de les prescripcions en matèria de serveis digitals accessibles.

7.- Quins continguts o àmbits s'haurien de prioritzar a l'hora de fer revisions d'accessibilitat?

Les revisions d'accessibilitat s'han de fer a tots el continguts i àmbits. Per tant, tots aquells continguts o àmbits que estiguin relacionats amb l'exercici de drets fonamentals en primer lloc, afegint la resta d'àmbits relacionats amb l'exercici de drets, encara que encara que no

siguin fonamentals, són bàsics per a fer gestions, resoldre problemes i millorar l'autonomia i la vida independent de les persones amb discapacitat sensorial (persones sordes que es comuniquen en llengua de signes catalana (LSC) i/o persones sordes que es comuniquen en llengua oral, persones cegues o amb baixa visió i persones amb sordceguesa) i de la ciutadania en general.

Si es demana específicament per una prioritat: A l'àmbit sanitari, educatiu, de serveis socials i judicial molt clarament.

Per altra banda hi ha gestions de la vida diària que implica fer gestions amb empreses privades (empreses subministradores, assegurances, gestions bancàries, telefonia mòbil), no obstant les empreses privades queden fora de l'àmbit d'aquest futur decret, ara bé, s'haurà de regular ja que hi ha empreses privades participades amb fons públics o que presenten serveis públics i caldrà revisar el grau i nivell d'accessibilitat per tal de complir amb les prescripcions normatives de referència.

En un període tan clar de transformació digital per part de l'administració de la Generalitat i del sector públic que es va evidenciar amb la pandèmia -i que actualment tendeix a anar en aquesta línia i continuant aquest procés de transformació- les institucions han de complir amb la normativa internacional, europea i estatal a la que estan subjectes en matèria d'accessibilitat i més concretament en d'accessibilitat digital.

A una legislatura on una conselleria té la nomenclatura específica sobre polítiques digitals, que és la impulsora d'aquest futur decret, l'accessibilitat a la informació i a la comunicació del col·lectiu de persones sordes que es comuniquen en llengua de signes i en general l'accessibilitat universal dels diferents col·lectius de persones amb discapacitat, ha de ser una prioritat per aquesta conselleria.

Però tenen el repte d'anar més enllà ja que insistim que al plantejament del problema del punt 1 de l'annex de la consulta pública ja s'estableix que la Llei 13/2014, del 30 d'octubre, d'accessibilitat, **exigeix** que les administracions públiques i els proveïdors de serveis públics de Catalunya donin compliment, **com a mínim**, al nivell d'accessibilitat determinat **en cada** moment –pendent de concretar i especificar, com ja hem indicat al punt 1-.

8.- Creus que cal actualitzar la normativa d'accessibilitat i adequar-la a la nova realitat social?

És imprescindible i a més cal anar més enllà també en aquest sentit perquè la normativa sobre accessibilitat estableix una **regulació de mínims**, i en alguns aspectes encara continua contenint alguna prescripció que suposa una **discriminació directa** que cal eradicar, ja que aquesta està prohibida legalment, i per tant, una norma no pot contenir una discriminació normativa envers el col·lectiu de persones amb discapacitat.

Cal fer el recordatori una vegada més que la **inaccessibilitat a la informació i a la comunicació del col·lectiu de persones amb discapacitat sensorial** (persones sordes,

persones sordcegues i persones cegues) i de persones amb discapacitat intel·lectual és un dels tipus d'inaccessibilitat que més vulneracions de drets suposa per a aquestes persones.

Cal fer el recordatori i el requeriment que l'accessibilitat digital a la informació i a la comunicació s'ha d'oferir no només en llengua escrita per mitjà de formularis i suports escrits sinó també en llengua de signes catalana (LSC) i cal a més incorporar els **serveis d'interpretació o de traducció signada en els vídeos informatius i divulgatius** que l'administració penja en les pàgines web.

Cal incorporar també informació en LSC i a través de **serveis d'interpretació d'LSC o de traducció signada** en els **vídeos tutorial**s que expliquen com fer gestions, tràmits i altres processos.

També cal anar més enllà **harmonitzant la normativa dispersa** que sobre la matèria hi ha per millorar la seguretat jurídica amb la que ha de comptar la ciutadania per saber si s'estan respectant els seus drets, i per facilitar l'aplicació de la normativa amb la que ha de comptar l'administració pública per fer-la complir.

Per últim, val a dir que el futur **codi d'accessibilitat**, pendent d'aprovació, en la seva última versió com a projecte ja millora els continguts de la Llei d'accessibilitat catalana esmentada pel que caldrà redactar i aprovar un decret d'accessibilitat digital que estigui en consonància amb els nous requeriments del futur codi d'accessibilitat tot incorporant també de manera expressa les previsions de la Llei Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació, també.